

Bruxelles, 2. lipnja 2023.
(OR. en)

10119/23

**Međuinstitucijski predmet:
2023/0171(COD)**

TRANS 219
MAR 79
IA 131
CODEC 1014
OMI 48
DROIPEN 82
ENV 620

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	1. lipnja 2023.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2023) 273 final
Predmet:	Prijedlog DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Direktive 2005/35/EZ o onečišćenju s brodova i uvođenju sankcija, uključujući i kaznene sankcije, za kažnjiva djela onečišćenja

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2023) 273 final.

Priloženo: COM(2023) 273 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 1.6.2023.
COM(2023) 273 final

2023/0171 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o izmjeni Direktive 2005/35/EZ o onečišćenju s brodova i uvođenju sankcija, uključujući
i kaznene sankcije, za kažnjiva djela onečišćenja**

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2023) 209 final} - {SWD(2023) 159 final} - {SWD(2023) 164 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Ovaj se Prijedlog odnosi na izmjenu Direktive 2005/35/EZ¹ o onečišćenju s brodova i uvođenju sankcija za kršenja kako je izmijenjena Direktivom 2009/123/EZ².

Politike o sprečavanju onečišćenja s brodova razvijene su između 2000. i 2009. nakon dviju velikih pomorskih nesreća, s brodovima *Erika* i *Prestige*, koje su prouzročile znatna izlivanje nafte³. Direktivom 2005/35/EZ (dalje u tekstu „Direktiva o onečišćenju s brodova” ili „Direktiva”) uređuju se sankcije za nezakonito ispuštanje ulja i štetnih tekućih tvari s brodova u more. U luke se ne mora isporučivati sav otpad koji nastaje na brodovima. Dio se može ispuštati u more. Nezakonito ispuštanje je ispuštanje s broda kojim se ne ispunjavaju relevantna pravila Međunarodne pomorske organizacije (IMO), tj. norme utvrđene u Međunarodnoj konvenciji o sprečavanju onečišćenja s brodova (Konvencija Marpol 73/78).

Glavni je cilj Direktive uključiti te međunarodne norme u pravo EU-a i osigurati da osobe odgovorne za nezakonito ispuštanje onečišćujućih tvari podliježu odvraćajućim, djelotvornim i proporcionalnim sankcijama kako bi se poboljšala pomorska sigurnost i bolje zaštitio morski okoliš od onečišćenja s brodova.

Direktivom se utvrđuje sustav provedbe u kojem aktivnosti praćenja i provjere koje provode države članice dovode do sankcija za one odgovorne za kršenja. Postupak obuhvaća tri faze: prvo, alati za nadzor otkrivaju moguće ispuštanje s broda; drugo, nadležno tijelo odlučuje hoće li otpremiti plovilo ili zrakoplov kako bi se na mjestu događaja provjerilo može li se potvrditi onečišćenje; treće, prikupljaju se dokazi i, ako se utvrdi počinitelj, primjenjuju se sankcije. Uvođenje sankcija za kaznena djela onečišćenja s brodova proizlazi iz međunarodnog prava. U Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS) navodi se, među ostalim, da država može izreći sankcije za onečišćenje koje je počinilo strano plovilo u slučaju velike štete za obalnu državu ili ako država zastave o kojoj je riječ opetovano krši obveze provedbe. Države zastave EU-a obvezne su i nametnuti sankcije svojim brodovima u skladu s UNCLOS-om ako nezakonito ispuštaju onečišćujuće tvari u more u EU-u ili izvan EU-a.

U europskom zelenom planu ponovno se potvrđuje ambicija Komisije da zaštiti svoje stanovništvo od rizika i učinaka povezanih s okolišem te da utvrdi put prema zdravom planetu za sve. Ovaj je Prijedlog jedna od inicijativa EU-a usmjerenih na smanjenje onečišćenja iz pomorskog prometa u njegovim morima i u skladu je sa strategijom pametne i održive mobilnosti⁴ i akcijskim planom za nultu stopu onečišćenja⁵.

Komisija je 2022. provela prvu *ex post* evaluaciju Direktive i utvrdila da se njome uspješno doprinijelo uključivanju međunarodnih pravila o onečišćenju s brodova u zakonodavstvo država članica i poboljšalo otkrivanje onečišćenja s brodova. Konkretno, Direktiva je bila

¹ SL L 255, 30.9.2005., str. 11.

² SL L 280, 27.10.2009., str. 52.

³ Nesreća broda MV *Erika* 1999. u Francuskoj (20 000 tona nafte), nesreća broda MV *Prestige* 2002. u Španjolskoj (63 000 tona nafte).

⁴ COM(2020) 789 final.

⁵ COM(2021) 400 final.

poticaj za uspostavu sustava CleanSeaNet – sustava EU-a za satelitsko praćenje naftnih mrlja i otkrivanje plovila kojim upravlja Europska agencija za pomorsku sigurnost (EMSA).

Međutim, u evaluaciji je utvrđen niz nedostataka: (1) trenutačnim područjem primjene Direktive nisu obuhvaćene sve relevantne onečišćujuće tvari prema međunarodnom režimu, npr. ispuštanje smeća ili otpadnih voda u more; (2) razmjene informacija i/ili stručnog znanja radi učinkovitog otkrivanja, provjere i sankcioniranja onečišćenja s brodova nisu redovite u državama članicama EU-a te su općenito nedovoljne; (3) odvratajući učinak sankcija za onečišćenje s brodova koje se trenutačno primjenjuju u EU-u nije uravnotežen; (4) trenutačno izvješćivanje država članica nepotpuno je i dovodi do nedostatka detaljnih informacija o onečišćenju s brodova i povezanim sankcijama tijekom vremena u EU-u.

S obzirom na to, ne utvrdi se uvijek tko su počinitelji koji nezakonito ispuštaju onečišćujuće tvari te se rijetko sankcioniraju. Zbog toga je pripremljen prijedlog izmjene Direktive 2005/35/EZ. Specifični su ciljevi revizije sljedeći: (1) uključiti međunarodne norme u pravo EU-a usklađivanjem Direktive s prilogima Konvenciji Marpol o ispuštanjima u more; (2) podupirati države članice izgradnjom njihovih kapaciteta za pravodobno i usklađeno otkrivanje incidenata s posljedicom onečišćenja, provjeru, prikupljanje dokaza i djelotvorno sankcioniranje utvrđenih počinitelja; (3) osigurati da osobe (fizičke i pravne) odgovorne za nezakonito ispuštanje s brodova podliježu djelotvornim, proporcionalnim i odvratajućim sankcijama; i (4.) osigurati pojednostavnjeno i učinkovito izvješćivanje o slučajevima onečišćenja s brodova i daljnjim poduzetim aktivnostima.

- **Dosljednost u odnosu na postojeće odredbe politike u tom području**

Postoji uska veza s Direktivom (EU) 2019/883⁶ o lučkim uređajima za prihvrat isporuke broskog otpada. Direktivom (EU) 2019/883 uvedena su stroža pravila i bolje praćenje isporuke broskog otpada u lukama. Time je povećan kapacitet u lukama za prihvrat broskog otpada uz ispuštanje manje otpada u more. Međutim, neki brodovi mogli bi odlučiti da će i dalje nezakonito ispuštati otpad u more kako bi izbjegli plaćanje lučkih uređaja za prihvrat otpada, posebno s obzirom na to da Direktiva 2005/35/EZ o nezakonitim ispuštanjima ne obuhvaća iste tvari (stoga ih se ne može sankcionirati u skladu s njom). Zbog toga su suzakonodavci u trenutku donošenja Direktive 2019/883 pozvali na preispitivanje Direktive 2005/35/EZ kako bi se područje primjene uskladilo s Direktivom (EU) 2019/883 i kako bi sankcije postale proporcionalne. Konkretno, brodove bi trebalo odvratiti od kršenja prava EU-a snažnim sustavom proporcionalnih i djelotvornih sankcija usporedno s rješenjima za prikupljanje otpada koja se nude u lukama EU-a. Tim se dvjema direktivama zajednički osigurava da EU i njegove države članice ispunjavaju obveze u pogledu onečišćenja s brodova u skladu s Konvencijom Marpol 73/78.

Stoga se predlaže usklađivanje područja primjene Direktive 2005/35/EZ s područjem primjene Direktive 2019/883/EZ⁷ kako bi se poboljšalo sprečavanje onečišćenja morskog okoliša u Europi.

Prijedlog je u skladu s Direktivom 2009/16/EZ⁸ o nadzoru države luke, Direktivom 2009/18/EZ⁹ o istraživanju nesreća u području pomorskog prometa i Direktivom 2009/21/EZ¹⁰ o ispunjavanju zahtjeva države zastave. Tri direktive EU-a o pomorskoj

⁶ SL L xxxx.

⁷ Prilog III. nije obuhvaćen Direktivom (EU) 2019/883 jer pakirana roba nije otpad. Međutim, predlaže se da se Prilog III. obuhvati Direktivom 2005/35/EZ jer se ne može isključiti mogućnost nezakonitog izbacivanja pakirane robe u more te bi se u tom slučaju trebala primjenjivati Direktiva 2005/35/EZ.

⁸ SL L 131, 28.5.2009., str. 57.

⁹ SL L 131, 28.5.2009., str. 114.

¹⁰ SL L 131, 28.5.2009., str. 132.

sigurnosti temelje se na pravilima i normama koje je IMO utvrdio na međunarodnoj razini te se nadopunjuju međusobno i s ovom Direktivom. Direktivom o ispunjavanju zahtjeva države zastave utvrđuju se pravila za inspekcijske preglede brodova i nadzor flote za uprave država zastave EU-a koja su relevantna za sprečavanje onečišćenja morskog okoliša u EU-u i izvan njega. Kad stroža pravila o zaštiti okoliša stupe na snagu u skladu s međunarodnim konvencijama, odgovornost države zastave za njihovu provedbu automatski se proširuje. Ovdje je relevantna i Direktiva o nadzoru države luke jer se zahtijevanim inspekcijskim pregledima podupire otkrivanje i ispravljanje neusklađenosti ne samo s pravilima i normama o sigurnosti nego i s onima o sprečavanju onečišćenja. Pomorske nesreće ne uzrokuju samo žrtve i gospodarske gubitke, već mogu imati izravan učinak na okoliš, npr. onečišćenje uljem, zbog čega postoji povezanost s Direktivom o onečišćenju s brodova.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike EU-a**

Revidiranom se direktivom dopunjuje Direktiva (EU) 2023/xxxx¹¹ o kaznenim djelima protiv okoliša. Direktivom (EU) 2023/xxxx uvedene su kaznene sankcije za teška kaznena djela protiv okoliša, uključujući kaznena djela nezakonitog ispuštanja s brodova. Kaznene odredbe iz Direktive 2005/35/EZ stoga više nisu potrebne jer su kaznene sankcije za kaznena djela onečišćenja s brodova predviđene Direktivom (EU) 2023/xxxx. Stoga se ovim Prijedlogom iz Direktive 2005/35/EZ uklanjaju kaznene odredbe iz članaka 5. i 8. Direktiva 2005/35/EZ i dalje uključuje sektorske odredbe o relevantnim obvezama i zabranama (npr. definicija nezakonitog ispuštanja) i predviđa administrativne sankcije za onečišćenje s brodova ako djelo ne ispunjava uvjete za kazneni postupak. Kako bi se osigurala učinkovitost nacionalnih nastojanja u kontekstu provedbe, administrativni sustavi i sustavi kaznenog progona moraju se smatrati međusobno povezanim dijelovima jednog sustava i trebali bi supostojati.

Direktiva 2008/56/EZ¹² o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša glavni je pravni instrument EU-a za zaštitu i očuvanje morskog okoliša, njegovih vrsta i staništa. Njime se utvrđuje ekosustavni pristup upravljanju ljudskim aktivnostima (uključujući ribarstvo, turizam, rekreaciju) koje utječu na morski okoliš. Direktivom 2005/35/EZ doprinosi se ciljevima Direktive 2008/56/EZ uvođenjem odvraćajućih sankcija za nezakonito ispuštanje onečišćujućih tvari s brodova u mora Europe.

Prijedlogom se podupiru i konačni prijedlozi s Konferencije o budućnosti Europe, posebno prijedlozi o borbi protiv onečišćenja, točnije prijedlog 2.7. „boriti se protiv onečišćenja [...] oceana, među ostalim [...] promicanjem ekološki prihvatljivog pomorskog prometa primjenom najboljih dostupnih tehnologija [...]”. EU je posvećen i Programu održivog razvoja do 2030. i njegovim ciljevima održivog razvoja, od kojih je cilj br. 14 („Održiv razvoj uz očuvanje i održivo iskorištavanje oceana, mora i morskih resursa”) najvažniji za ovaj Prijedlog.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Glavom VI. (članci od 90. do 100.) Ugovora o funkcioniranju Unije (UFEU) utvrđuje se pravo EU-a da donosi odredbe za zajedničku prometnu politiku, čime mu se daje pravo na djelovanje u pogledu onečišćenja s brodova. U skladu s člankom 100. stavkom 2. UFEU-a zakonodavac EU-a može utvrditi odgovarajuće odredbe za pomorski promet. Člankom 91. stavkom 1. točkom (a) UFEU-a predviđa se da je EU nadležan u području prometa za

¹¹ SL L 328, 6.12.2008., str. 28.

¹² SL L 164, 25.6.2008., str. 19.

utvrđivanje zajedničkih pravila koja se primjenjuju na međunarodni promet. S obzirom na to, revidirana direktiva temeljila bi se na članku 100. stavku 2. UFEU-a.

- **Supsidijarnost**

Onečišćenje s brodova obično dovodi do štete s prekograničnim posljedicama. Zbog čestih prekograničnih posljedica onečišćenja mora i činjenice da počinitelji djeluju preko granica, mjere samih država članica ne bi bile dovoljne za rješavanje tog problema. Različiti nacionalni pristupi tom pitanju ometaju učinkovitu suradnju među državama članicama i omogućavaju počiniteljima da izbjegnu sankcije.

Budući da su sve države članice ratificirale Konvenciju Marpol 73/78, mogle su same uvesti međunarodne norme za sprečavanje onečišćenja s brodova. Međutim, Direktivom se međunarodni režim prenosi i dopunjuje: (1) pomaganjem državama članicama da utvrde počinitelje dostavljanjem informacija o satelitskom nadzoru mogućih izljeva nafte; i (2) osiguravanjem režima odgovornosti kojim se olakšava sankcioniranje onečišćivača. Dodana je vrijednost ovog Prijedloga to što će se njime međunarodni okvir dopuniti režim odgovornosti (pojašnjavanjem postojećeg režima) i boljim informacijama za države članice (zahvaljujući poboljšanom nadzoru kojim je obuhvaćeno više vrsta onečišćujućih tvari i razmjeni informacija na temelju digitalnih alata EU-a). Revizijom se nastoje uvesti i nove odredbe o sankcijama a da se pritom ne utječe na Direktivu (EU) 2023/xxxx. Te ciljeve države članice ne mogu ostvariti samostalnim djelovanjem. Potrebni su usklađen pravni okvir i zajednički digitalni alati. Na primjer, satelitski nadzor koji osigurava CleanSeaNet dobra je vrijednost zbog ekonomije razmjera. Djelovanje na razini EU-a bilo bi učinkovitije od djelovanja na nacionalnoj razini zbog jačeg odvrćajućeg učinka na počinitelje koji djeluju preko granica.

- **Proporcionalnost**

Prijedlog je pripremljen u svjetlu najnovijeg razvoja događaja na međunarodnoj razini i rezultata *ex post* evaluacije. Komisija je provela i procjenu učinka kako bi utvrdila i ocijenila alternativne načine za postizanje istih ciljeva.

Predloženim proširenjem područja primjene Direktive kako bi se obuhvatili svi prilozi Konvenciji Marpol 73/78 (tj. sve tvari koje su obuhvaćene tom Konvencijom i koje se nezakonito ispuštaju s brodova u more) nastoji se poboljšati sprečavanje onečišćenja morskog okoliša i uskladiti s područjem primjene Direktive 2019/883/EZ. Provedba Direktive (EU) 2019/883 zajedno s Direktivom 2005/35/EZ ključna je sastavnica mjera za sprečavanje onečišćenja s brodova. Osim toga, Prijedlog je usmjeren na tehničku potporu državama članicama putem platformi za osposobljavanje, smjernica, razmjene najboljih primjera iz prakse i promicanja upotrebe digitalnih alata EU-a za prikupljanje i razmjenu informacija. Prijedlogom se ne utvrđuje strogi regulatorni pristup u pogledu razina sankcija ili glavni obvezni cilj za aktivnosti provjere koje provode države članice. Njime se problem rješava na proporcionalan način centraliziranom i troškovno učinkovitom uslugom davanja boljih informacija o mogućim izljevima i razmjenom informacija za usmjerenije aktivnosti provjere, kako se ne bi prelazilo ono što je potrebno za postizanje posebnih ciljeva. Prijedlog se oslanja i na pojašnjenja postojećeg režima odgovornosti te na detaljnije odredbe o određivanju razine i vrste sankcija u cilju uspješnog sankcioniranja onečišćivača za više vrsta onečišćujućih tvari. Ne predlažu se detaljne odredbe u područjima u kojima bi se ciljevi mogli bolje ostvariti djelovanjem u drugim područjima politika.

- **Odabir instrumenta**

Budući da se izmjene odnose samo na Direktivu 2005/35/EZ, direktiva o izmjeni najprikladniji je pravni instrument.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Direktiva je bila predmet usporedne *ex post* evaluacije (tj. istodobno su započete evaluacija i procjena učinka). Podaci dostupni za evaluaciju nisu bili dovoljno pouzdani za potpunu *ex post* ocjenu za sve države članice. Reprezentativni podaci nisu bili dostupni za mjerenje relevantnih pokazatelja, npr. udjela utvrđenih incidenata s posljedicom onečišćenja iz priloga I. i II. Konvenciji Marpol 73/78 koji podliježu sankcijama. Unatoč ograničenjima evaluacija daje pregled postojećih informacija o provedbi Direktive.

U evaluaciji je zaključeno da ciljevi Direktive nisu u potpunosti ostvareni i da Direktiva obuhvaća premalo onečišćujućih tvari. Direktivom je utvrđen zajednički pravni okvir za prekršaje onečišćenja s brodova u EU-u, ali njegova je djelotvornost bila ograničena. Direktivom su u zakonodavstvo EU-a uključena pravila Konvencije Marpol 73/78 te je osigurana usklađenost zakonodavstva država članica, ali nedostaju podaci kojima se kvantificira uloga Direktive u praksi. Rezultat je Direktive uspješan alat za satelitsko praćenje naftnih mrlja – sustav CleanSeaNet. Međutim, time se potpuno ne rješava problem utvrđivanja onečišćivača jer je točnost satelitskog nadzora dosad bila ograničena. Nekim aspektima provjere moglo se učinkovitije upravljati. Na primjer, mnogi se izljevi ne provjeravaju na licu mjesta, a države članice mogle su bilježiti više povratnih podataka u sustavu CleanSeaNet. Direktivom nije u potpunosti postignut očekivani ishod kaznenog progona počinitelja. U evaluaciji je zaključeno i da je potrebno dodatno pojasniti postojeći sustav odgovornosti i dati više pojedinosti o razini i vrsti sankcija u Direktivi. Međutim, glavni zaključak evaluacije bila je potreba za proširenjem područja primjene Direktive kako bi se obuhvatio cijeli raspon ispuštanja onečišćujućih tvari u more kako je uređeno Konvencijom Marpol 73/78.

- **Savjetovanja s dionicima**

Glavne aktivnosti savjetovanja za *ex post* evaluaciju i procjenu učinka uključivale su:

— otvoreno javno savjetovanje koje je organizirala Komisija, a trajalo je od 9. prosinca 2021. do 3. ožujka 2022. Tijekom javnog savjetovanja postavljena su pitanja o procjeni učinka i evaluaciji. Doprinos dionika bio je mali i odgovore je dostavilo samo 30 ispitanika,

— dvije ciljane ankete među dionicima radi prikupljanja posebnih informacija, jedna za evaluaciju i jedna za procjenu učinka, koje je organizirao konzultant zadužen za vanjsku potpurnu studiju i koje su se provodile od prosinca 2021. do veljače 2022. te od lipnja do srpnja 2022.,

— tri kruga razgovora s predstavnicima ključnih dionika na razini EU-a, koje je organizirao konzultant zadužen za vanjsku popratnu studiju i koji su se, uz prekide, održavali između studenoga 2021. i rujna 2022. radi ispunjavanja zahtjeva za konkretnim informacijama, kako bi se potkrijepila evaluacija te razradila definicija cjelokupnog problema i moguće opcije politike,

— dodatne ciljane aktivnosti savjetovanja koje je organizirala Komisija radi savjetovanja s državama članicama i ključnim dionicima o mogućim mjerama politike i rezultatima procjene učinka. Te su se aktivnosti odvijale tijekom sastanka Odbora EU-a za sigurnost na moru i sprečavanje onečišćenja s brodova (2. lipnja 2022.), sastanaka Europskog foruma za održivu plovidbu (18. svibnja 2022. i 18. siječnja 2023.) i njegove podskupine za otpad s brodova (22. ožujka i 4. lipnja 2022. te 14. veljače 2023.), direktora pomorskog prometa EU-a/EGP-a (3. listopada 2022.) i Mreže istražitelja i tužitelja za Sjeverno more (25. travnja 2022.). Završna radionica za potvrđivanje zaključaka popratne studije, na kojoj su sudjelovali predstavnici država članica, nevladinih organizacija i pomorskog sektora održana je 22. rujna 2022.

Informacije prikupljene od dionika bile su ključne za Komisiju da razradi opcije politike i procijeni njihove gospodarske, socijalne i okolišne učinke te da ih uspoređi i odabere najpoželjniju opciju. Rezultati tih postupaka dopunili su analizu dokumentacije provedenu u okviru vanjske popratne studije.

• **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Ovo se preispitivanje prvenstveno temelji na podacima prikupljenima tijekom *ex post* evaluacije. Komisija je prikupila opsežne tehničke savjete iz nekoliko stručnih studija, uključujući sveobuhvatnu pripremnu studiju za preispitivanje Direktive. Od nadležnih tijela država članica, dionika iz pomorskog sektora i civilnog društva zatražen je doprinos pripremi studije.

Za pripremu ovog Prijedloga bio je potreban i doprinos stručnjaka iz Komisije i EMSA-e u konkretnom oblikovanju tehničkih definicija i izradi pravnih tekstova.

• **Procjena učinka**

Zakonodavni se prijedlog temelji na procjeni učinka. Tri opcije politike, koje obuhvaćaju različite mjere politike, ispitane su s obzirom na djelotvornost u postizanju ciljeva te učinke na okoliš, gospodarstvo i društvo. Za svaki specifični cilj utvrđen je niz mjera. Mjere, koje se međusobno nadopunjuju i ne isključuju, podijeljene su u tri opcije politike. Sve tri opcije politike podrazumijevale su usklađivanje područja primjene Direktive 2005/35/EZ s prilogima Konvenciji Marpol 73/78 i obuhvaćanje ispuštanja u more.

— Opcijom A daje se najveća sloboda državama članicama u provedbi normi Konvencije Marpol 73/78, a zadržava se i dovoljno visoka razina potpore EU-a (osposobljavanje, smjernice, digitalni alati, pristup informacijama o mogućim izljevima). Njome se zadržava odgovornost država članica za informiranje javnosti putem nacionalnih internetskih stranica. U toj se opciji primjenjuje nacionalni pristup određivanju vrste sankcije i njome se ne uređuje razina sankcije. Ukratko, državama članicama u okviru te opcije omogućuje se veća prilagodljivost uz minimalnu intervenciju EU-a.

— Opcija B (najpoželjnija opcija) usmjerena je na jačanje suradnje među državama članicama uglavnom jačanjem potpore EU-a (osposobljavanje, smjernice, digitalni alati, pristup informacijama o mogućim izljevima). Njome se utvrđuju kriteriji za određivanje razina sankcija te se očekuje da će se osigurati struktura za suradnju među državama članicama i ojačati njihove provedbene mjere s pomoću tehničke potpore EMSA-e, bez uvođenja novih velikih regulatornih mjera i troškova za države članice.

— Opcija C usmjerena je na snažnije regulatorno djelovanje EU-a kako bi se upotpunila suradnja među državama članicama. Njome se obvezuje države članice da provjeravaju

najmanje 60 % upozorenja u okviru sustava CleanSeaNet te se očekuje da će iziskivati veće troškove provedbe. Kad je riječ o razinama sankcija, opcijom se posebno jača usklađenost u cijelom EU-u utvrđivanjem njihovih vrijednosti. S druge strane, osigurava se ista struktura za suradnju među državama članicama kao i drugim dvjema opcijama (osposobljavanje, smjernice, digitalni alati, pristup informacijama o mogućim izljevima).

U ovom je Prijedlogu odabrana opcija B jer je ocijenjena kao najučinkovitija i najproporcionalnija opcija politike. Međutim, bilježe se ozbiljni nedostaci u pogledu podataka, mali doprinos dionika i velika nesigurnost u odnosu na učinke, posebno u smislu koristi za okoliš procijenjenih za sve tri opcije. Opcije B i C učinkovitije su od opcije A, posebno zbog prednosti osiguravanja usklađenih rješenja na razini EU-a u usporedbi s višestrukim nacionalnim pristupima.

Odbor za nadzor regulative dao je 27. ožujka 2023. pozitivno mišljenje o procjeni učinka, uz određene zadržke. U Prilogu I. procjeni učinka objašnjeno je kako su primjedbe Odbora za nadzor regulative razmotrene u izvješću.

Jedan od zaključaka procjene učinka ukazao je na njezina ograničenja zbog nedostatka podataka. Iz tog razloga i izvan okvira ishoda procjene učinka, Komisija je smatrala primjerenim predložiti dodatnu mjeru kojom bi se olakšalo homogenije prikupljanje podataka i osigurala veća vidljivost u pogledu učinkovitog praćenja koje provode države članice i povezanog udjela stvarnih incidenata s posljedicom onečišćenja. Predloženom mjerom dopunit će se mjere u najpoželjnijoj opciji u skladu s procjenom učinka (opcija B) poticanjem boljeg praćenja na temelju uvođenja obveze za sve države članice da svake godine provjere najmanje 10 % upozorenja koja pošalje CleanSeaNet. Taj prag za provjeru ima mali učinak na troškove (0,5–0,8 milijuna EUR godišnje) jer ga je većina država članica već ostvarila i Komisija smatra da će se njime potaknuti učinkovitije praćenje Direktive te pomoći pri provedbi u svim državama članicama. Dodatnom mjerom ne mijenja se znatno rangiranje opcija i odabir najpoželjnije opcije politike.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Prijedlog je usmjeren na povećanje učinkovitosti postojećih mjera s obzirom na to da je riječ o Direktivi koja se razvijala od 2005. te je izmijenjena 2009. kao odgovor na nov razvoj događaja, uključujući sudske presude, međunarodne obveze u skladu s Konvencijom Marpol 73/78 i promjene u tehnologijama. U revidiranu direktivu uvest će se neka pojašnjenja i pojednostavnjenja. To uključuje pojašnjenja o postojećem režimu odgovornosti i pojednostavnjenje obveza izvješćivanja, s naglaskom na digitalnim rješenjima.

Ne očekuje se da će Prijedlog rezultirati dodatnim administrativnim troškovima ili troškovima prilagodbe za privatni ili javni sektor. Mogu se očekivati dodatne sankcije za brodove koji ne ispunjavaju zahtjeve Konvencije Marpol 73/78. S pozitivne strane, jednaki uvjeti trebali bi koristiti brodarima koji ispunjavaju zahtjeve. Osim toga, poduzeća i posebno šira javnost imat će koristi od smanjenja onečišćenja s brodova.

Prijedlog ne uključuje zahtjeve za brodare te se stoga ne očekuje da će utjecati na MSP-ove. Njime se ne stvaraju nove obveze za poduzeća i ne bi se utjecalo na njihove troškove. Proširenje područja primjene Direktive kako bi se obuhvatile dodatne tvari u okviru Konvencije Marpol 73/78 moglo bi biti relevantno za rekreacijska plovila i ribarska plovila, sektorske segmente s visokim udjelom MSP-ova. Međutim, činjenica da je to proširenje usmjereno na provedbu međunarodnih normi znači da ih sektor pomorskog prometa mora

poštovati bez obzira na Direktivu te se ne očekuje utjecaj na troškove za MSP-ove koji to čine. Inicijativa se stoga ne smatra relevantnom za MSP-ove.

- **Temeljna prava**

Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, kao instrumentom primarnog prava EU-a, utvrđena su temeljna prava građana EU-a. Općenito, očekuje se da će se Prijedlogom bolje zaštititi temeljna prava i osobne slobode, posebno u pogledu pravde, poštenog suđenja, nediskriminacije, jednakog postupanja prema počiniteljima i načela zakonitosti te prava na proporcionalne i djelotvorne sankcije. U Prijedlogu je dodatno pojašnjeno izuzeće od odgovornosti posade, zapovjednika i vlasnika. Stoga je njihova zaštita ojačana integriranim usklađivanjem međunarodnih pravila u nacionalnim zakonima i boljim poštovanjem vladavine prava i načela poštenog suđenja. Time se dodatno štiti načelo jednakosti te se doprinosi nediskriminaciji i jednakom postupanju prema pomorcima. Mjerama kojima se osigurava jasnije razgraničenje između kršenja obuhvaćenih kaznenim i upravnim postupkom olakšat će se i jednako postupanje prema počiniteljima u cijelom EU-u. Ta će inicijativa dovesti do većeg poštovanja prava na pravdu poboljšanjem definicije kršenja koje podliježe upravnom ili kaznenom postupku. Prijedlogom se dodatno osigurava zaštita osobnih podataka.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Trenutačni neto troškovi Prijedloga iznose 125,8–134,7 milijuna EUR u razdoblju 2025.–2050. Učinak Prijedloga na proračun detaljnije je opisan u zakonodavnom financijskom izvještaju priloženom ovom Prijedlogu u informativne svrhe. Učinak Prijedloga na proračun već je uključen u Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Europskoj agenciji za pomorsku sigurnost i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1406/2002.

Učinak na proračun izvan trenutnog VFO-a okvirni je pregled, ne dovodeći u pitanje budući sporazum o VFO-u.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Uspjeh Direktive značio bi da se osoba (pravna ili fizička) odgovorna za onečišćenje mora primjereno sankcionirati kako bi se proizveo odvraćajući učinak, čime bi se u budućnosti spriječilo onečišćenje. Sankcije za onečišćenje s brodova mogu se smatrati krajnjom mjerom za sprečavanje onečišćenja i zaštitu morskog okoliša i ljudskog zdravlja. Primarna mjera za pomorsku sigurnost i sprečavanje onečišćenja osigurana je nadzorom države zastave, dok je sekundarna mjera osigurana zakonodavstvom o nadzoru države luke, no brodovi i dalje mogu uzrokovati onečišćenje mora nesrećama i (namjernim) ispuštanjem uslijed operacija.

Komisija će pratiti provedbu i djelotvornost ove inicijative s pomoću niza mjera i skupa ključnih pokazatelja kojima će se mjeriti napredak u postizanju specifičnih ciljeva. U procjeni učinka utvrđeni su odgovarajući mehanizmi praćenja i izvješćivanja. EMSA će imati važnu ulogu u tom procesu jer je zadužena za posjete državama članicama te za razvoj i rad digitalnih alata za pomorski promet – integriranih pomorskih usluga i sustava CleanSeaNet.

Provedba se može provjeravati praćenjem dostavljaju li države članice pravodobno i učinkovito povratne informacije o provjeri upozorenja u okviru sustava CleanSeaNet te učitavaju li se informacije o prikupljanju dokaza i upravnim postupcima redovito u alat za

izvješćivanje. Komisija će uz potporu EMSA-e izraditi javnu internetsku stranicu s ključnim pokazateljima o stopi provedbe i ključnim informacijama koje nisu povjerljive o slučajevima nezakonitog ispuštanja; internetske stranice redovito će se ažurirati podacima iz alata za izvješćivanje kako bi se javnost informirala o provedbi i izrečenim sankcijama. EMSA će provoditi posjete državama članicama u ciklusima radi provjere operacija na terenu u okviru EMSA-ine potpore Komisiji¹³. Osim toga, EMSA će na zahtjev osiguravati horizontalnu analizu i tehničku pomoć te će o njima izvješćivati Komisiju i države članice.

Učinci Direktive trebali bi se ocjenjivati najkasnije pet godina nakon datuma prenošenja u zakonodavstvo. Očekuje se da će pouzdaniji i reprezentativniji podaci već biti dostupni za pripremu potpune evaluacije za sve države članice. U tom bi kontekstu bila potrebna stručna studija kako bi se procijenio napredak postignut u pogledu razina sankcija. U evaluaciji bi trebalo ispitati i dostupne podatke o koristima za okoliš i mogućnosti proširenja područja primjene na nov razvoj događaja u pogledu Konvencije Marpol 73/78 i onečišćenja zraka. Nakon toga, u skladu s EMSA-inim petogodišnjim ciklusom posjeta državama članicama u svrhu preispitivanja, Komisija će redovito analizirati provedbu Direktive.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Dokumenti s objašnjenjima nisu potrebni jer je cilj Prijedloga pojednostavnjenje i pojašnjenje postojećeg režima.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Naslov Direktive

U naslovu se preciznije navodi predmet Direktive dodavanjem elementa „provedba međunarodnih normi”. Tom se izmjenom nastoji pojasniti da predmet Direktive nije uvođenje novih materijalnih normi za onečišćenje s brodova, nego prenošenje i provedba već donesenih međunarodnih normi. Element „kaznene sankcije” naveden u sadašnjem naslovu izbrisan je radi pravne usklađenosti s Direktivom (EU) 2023/xxxx o kaznenim djelima protiv okoliša.

Članak 1. – Svrha

Opći cilj Direktive mijenja se kako bi se navelo da odgovarajuće sankcije u ovoj Direktivi znače odvraćajuće, djelotvorne i proporcionalne sankcije. To se odnosi na administrativne sankcije. Element „kaznene sankcije”, koji postoji u trenutačnoj Direktivi, izbrisan je iz svrhe radi pravne usklađenosti s Direktivom (EU) 2023/xxxx o kaznenim djelima protiv okoliša.

Članak 2. – Definicije

Člankom 2. stavkom 2. ažuriraju se definicije koje su problematične ili se odnose na zastarjelo područje primjene Direktive te se uvodi jedna nova definicija. Prvo, definicija „onečišćujućih tvari” iz stavka 2. prilagođena je proširenom području primjene Direktive, koje obuhvaća priloge od I. do VI. Konvenciji Marpol 73/78. Novom definicijom iz točke 2.a uvodi se „ostatak iz sustava za pročišćavanje ispušnih plinova”, tj. ispuštanja iz ispiraća plinova u more, kao tvar obuhvaćena proširenim područjem primjene Direktive u pogledu Priloga VI. Konvenciji Marpol 73/78, uzimajući u obzir smjernice IMO-a. Nova definicija u točki 5.a uključuje međunarodno dogovorenu definiciju „poduzeća” u Direktivu, u skladu s

¹³ EMSA provodi takve posjete u skladu s člankom 3. Uredbe (EZ) br. 1406/2002 o osnivanju Europske agencije za pomorsku sigurnost u okviru svojih temeljnih zadaća; stoga se ne očekuju dodatni troškovi.

Međunarodnim pravilnikom o sigurnom upravljanju brodovima i sprečavanju onečišćenja (ISM pravilnik)¹⁴, koji je proveden u pravu Unije na temelju Uredbe (EZ) br. 336/2006¹⁵.

Članak 4. – Zabrana ispuštanja

U članku 4. utvrđuju se opće zabrane obuhvaćene ovom Direktivom. Nezakonito ispuštanje može se pripisati fizičkoj ili pravnoj osobi, a nacionalnim odredbama kojima se provodi ova Direktiva trebalo bi predvidjeti pozivanje takvih osoba na odgovornost. Neke od zabrana iz postojeće Direktive (tvari iz priloga I. i II. Konvenciji Marpol 73/78) ažurirane su verzije, no neke su nove (tvari iz priloga III. i VI. Konvenciji Marpol 73/78). Pojam „manji prekršaji” uklonjen je zbog nalaza *ex post* evaluacije da je taj pojam problematičan i da ga države članice ne tumače na isti način. Nadalje, taj je pojam bio relevantan samo za primjenu kaznenih sankcija, koje su sada izvan područja primjene Direktive.

Članak 5. – Izuzeća

Prijedlogom se u članku 5. utvrđuju izuzeća od zabrana navedenih u članku 4. ako se ispuštanje u more dogodi nakon oštećenja broda ili njegove opreme. Taj je članak primjenjiv samo ako je ispunjen uvjet oštećenja broda/opreme. Odredba je izmijenjena kako bi se pojasnio postojeći režim odgovornosti u skladu s Konvencijom Marpol 73/78 tako što su navedena primjenjiva pravila bez njihove izmjene u odnosu na Direktivu 2005/35/EZ. Pojam „vlasnik” iz Konvencije Marpol 73/78 pojašnjava se upotrebom zamjenskog pojma „poduzeće” jer se može odnositi na različite subjekte koji upravljaju brodom. To se izuzeće stoga primjenjuje na svaku organizaciju koja je preuzela upravljanje brodom u skladu s ISM pravilnikom. Odredba se primjenjuje na prošireno područje primjene Direktive. Izuzeća za kaznena djela (članak 5.a) i dodatne pojedinosti (članak 5.b) izbrisani su radi pravne usklađenosti s Direktivom (EU) 2023/xxxx o kaznenim djelima protiv okoliša. Uklonjeni su pragovi za kaznenu odgovornost za prekršaje onečišćenja s brodova uvedeni Direktivom 2009/123/EZ jer su sada obuhvaćeni Direktivom (EU) 2023/xxxx.

Članak 6. – Provedbene mjere u odnosu na brodove unutar luke države članice

Odredba se ne mijenja u odnosu na postojeću. Kako bi se državama članicama pomoglo u ispunjavanju obveza iz članka 6., dostavlja se novi Prilog Direktivi, koji upućuje na okvirni popis nepravilnosti ili informacija koje bi mogle izazvati sumnju na nezakonito ispuštanje, što pak dovodi do obveze države luke da obavi inspekciju u konkretnom slučaju.

Članak 8. – Sankcije

Članak se mijenja zbog implikacija Direktive (EU) 2023/xxxx o kaznenim djelima protiv okoliša. Revizijom Direktive 2005/35/EZ obuhvatit će se samo administrativne sankcije, dok su Direktivom (EU) 2023/xxxx obuhvaćene kaznene sankcije za onečišćenje s brodova. Njome se utvrđuju načela kojima bi se trebalo uređivati uvođenje sankcija u odredbe nacionalnog prava pri prenošenju Direktive, što znači da bi trebale biti djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće. Sustav administrativnih sankcija uveden u nacionalni pravni poredak ne bi trebao dovoditi u pitanje Direktivu (EU) 2023/xxxx i u njoj predviđene

¹⁴ Međunarodni pravilnik o sigurnom upravljanju brodovima i sprečavanju onečišćenja, koji je donijela Međunarodna pomorska organizacija Rezolucijom Skupštine A.741(18) od 4. studenoga 1993., kako je izmijenjen.

¹⁵ Uredba (EZ) br. 336/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. veljače 2006. o provedbi Međunarodnog pravilnika o upravljanju sigurnošću unutar Zajednice i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 3051/95 (Tekst značajan za EGP).

sankcije¹⁶. Novim stavkom članka 8. utvrđuju se vrste sankcija koje bi barem trebale biti predviđene u nacionalnom pravnom poretku i koje bi trebale uključivati novčane kazne za poduzeće koje upravlja brodom, pri čemu se priznaju međunarodna pravila primjenjiva na pomorski promet kojima se predviđa da registrirani vlasnik može delegirati operativno i/ili tehničko upravljanje brodom drugom poduzeću. U takvim bi se slučajevima poduzeće smatralo odgovornim za nezakonito ispuštanje onečišćujućih tvari u more umjesto da ih isporuči u lučke uređaje za prihvat, osim ako dokaže da je za ispuštanje odgovorna druga osoba, odnosno zapovjednik ili član ili članovi posade ne postupajući pod odgovornošću zapovjednika broda. U novom stavku članka 8. pojašnjava se da bi, ako se dokaže da je druga osoba koja nije poduzeće bila odgovorna za povredu, ta osoba trebala podlijevati sankcijama u skladu s Direktivom 2005/35/EZ. Kaznene sankcije protiv fizičkih osoba (članak 8.a), odgovornost za kaznena djela (članak 8.b) i kaznene sankcije protiv pravnih osoba (članak 8.c) izbrisani su radi pravne usklađenosti s Direktivom (EU) 2023/xxxx o kaznenim djelima protiv okoliša.

Članak 8.d – Djelotvorna primjena sankcija (novo)

Riječ je o novom članku, čiji je cilj dosljedna primjena sustava sankcija predviđenog Direktivom u cijeloj Uniji i usklađivanje sankcija koje se uvode. Nacionalna pravosudna i upravna tijela trebala bi uzeti u obzir sve relevantne okolnosti pri određivanju razine sankcija koje će se izreći onečišćivaču. Uzimajući u obzir raznolikost onečišćujućih tvari obuhvaćenih ovom Direktivom i važnost dosljedne primjene tih sankcija u cijeloj Uniji s obzirom na prekograničnu prirodu onečišćenja s brodova, daljnja djelotvornost razina sankcija definirat će se u provedbenom aktu utvrđivanjem konkretnih kriterija za primjenu sankcija za ispuštanja različitih onečišćujućih tvari u more. Primjer takvih dodatnih kriterija može se temeljiti na zemljopisnom području na kojem je došlo do ispuštanja određene vrste onečišćujućih tvari, ovisno o osjetljivosti područja na kemikalije sadržane u tim tvarima, npr. nezakonito ispuštanje ulja za kuhanje u Baltičko more.

Članak 10. – Razmjena informacija i iskustava

Temeljno načelo odredbe nije se promijenilo – Komisija pomaže državama članicama u njihovim provedbenim aktivnostima uz potporu EMSA-e. Naslov članka izmijenjen je kako bi se uzelo u obzir da se u njemu navedene mjere odnose na razmjenu informacija i iskustava potrebnih za učinkovitu provedbu Direktive i suradnju između uključenih stranaka.

U svrhu poboljšanja razmjene informacija među državama članicama dodane su odredbe o jačanju postojećih digitalnih alata koji su im na raspolaganju, posebno sustava CleanSeaNet, te o poboljšanju automatskih poveznica između postojećih baza podataka o pomorskoj sigurnosti i sustava za razmjenu informacija, uključujući THETIS, THETIS-EU i SafeSeaNet, radi omogućavanja pravodobnih i točnih informacija u sklopu integriranih pomorskih usluga u formatu prilagođenom korisnicima te kako bi se državama članicama omogućilo bolje usmjeravanje. Predviđena je i stopa provjere upozorenja koja šalje CleanSeaNet od 10 % godišnje u svakoj državi članici, kako bi im se omogućilo djelotvorno praćenje provedbe Direktive. Nacionalnim tijelima u čitavom lancu provedbe trebalo bi olakšati pristup takvim informacijama, kao i pristup tijelima drugih država članica zainteresiranih za takve informacije, kako bi se administrativno opterećenje provedbenih aktivnosti svelo na najmanju moguću mjeru. Komisija će osigurati forume na kojima bi se trebala odvijati razmjena iskustava između tijela država članica i stručnjaka. U tu se svrhu predlažu sastanci stručnjaka

¹⁶ Članci 5. i 7. Direktive (EU) 2023/xxxx odnose se na nekaznene sankcije i ti se zahtjevi moraju uzeti u obzir pri primjeni Direktive 2005/35/EZ.

radi uspostave zajedničke prakse i smjernica, primjerice osnivanjem posebne stručne skupine. Odredbe o zadaćama EMSA-e uklonjene su iz članka jer su te zadaće definirane u zasebnom pravnom instrumentu.

Članak 10.a – Izvješćivanje (novo)

Obveze izvješćivanja država članica zamijenjene su detaljnijim sustavom izvješćivanja Komisije o provedbi Direktive. U skladu s tim, izvješćivanje bi se sada trebalo odvijati čim se završe relevantne aktivnosti, s pomoću namjenskog elektroničkog alata za izvješćivanje koji je razvila i koji održava EMSA. Tako se osigurava konkretan i djelotvorniji sustav izvješćivanja jer se izbjegava vremenski razmak između datuma incidenta s posljedicom onečišćenja ili upravnog postupka i stvarnog datuma izvješćivanja. Člankom 10.a od država članica zahtijeva se da izvješćuju o relevantnim podacima povezanim s i. inspekcijama, ii. aktivnostima provjere i iii. izrečenim sankcijama. Njime se od država članica zahtijeva i da u sustavu CleanSeaNet evidentiraju aktivnosti provjere provedene nakon što je državi članici poslano upozorenje u okviru tog sustava ili razloge zbog kojih nisu poduzete daljnje mjere na temelju takvog upozorenja. Provedbenim aktom predviđena su detaljnija pravila o postupku izvješćivanja, uključujući određivanje vrste informacija o kojima se izvješćuje. Komisija će pratiti provedbu i djelotvornost ove Direktive uz potporu EMSA-e u okviru tih aktivnosti i moći će procijeniti pokazatelje kojima će se mjeriti napredak u kontekstu postizanja ciljeva Direktive.

Članak 10.b – Osposobljavanje (novo)

Cilj je ove odredbe pomoći državama članicama u aktivnostima osposobljavanja relevantnih tijela uključenih u lanac provedbe kako bi se osiguralo da sve uključene strane imaju potrebne specijalizirane vještine i sposobnosti za učinkovito obavljanje svojih zadaća. Člankom se predviđa da će Komisija, uz tehničku potporu EMSA-e, omogućiti osposobljavanje državama članicama EU-a kako bi bolje ispunile svoje odgovornosti na temelju Direktive, s obzirom na prošireno područje primjene i nove regulatorne promjene u IMO-u koje su relevantne za njezinu provedbu. Na temelju toga EMSA će redovito provoditi radionice koje će obuhvaćati i. nova tehnološka dostignuća, uključujući nove digitalne alate, u kontekstu provedbe Direktive; i ii. najbolju praksu država članica i njihove metode za prikupljanje dokaza i provjeru nezakonitih ispuštanja.

Članak 10.c – Objavljivanje informacija (novo)

Ovo je novi članak. Komisija će osigurati da ključne, nepovjerljive i ažurirane informacije o onečišćenju s brodova budu dostupne na internetu. Na temelju tih informacija EMSA će na internetu objavljivati pregled i redovito ga ažurirati. Tako će opće informacije o svakom slučaju onečišćenja s brodova u EU-u postati dostupne javnosti. To bi uključivalo informacije kao što su pojedinosti o upozorenju na temelju satelitskog nadzora, daljnje postupanje predmetne države članice po pitanju upozorenja, činjenice o provjeri na licu mjesta ili pregledu broda i konačni rezultat postupka, na primjer izrečena upravna novčana kazna, uključujući njezinu razinu, ime, zastavu i IMO broj broda kojem je izrečena te ključne činjenice o slučaju u kojem je izrečena. EMSA će usto objavljivati i pregled provedbe i izvršenja ove Direktive po državama članicama, dostavljajući profile o zemljama zajedno s informacijama na temelju kojih se mjeri napredak u postizanju specifičnih ciljeva, primjerice broj utvrđenih incidenata s posljedicom onečišćenja ili broj upravnih postupaka po državi, kao i neke ključne pokazatelje o njihovim omjerima. Direktivi se dodaje novi Prilog u kojem se upućuje na vrstu javno dostupnih informacija.

Članak 10.d – Zaštita osoba koje prijave moguća nezakonita ispuštanja (novo)

Novim ustrojem digitalnih alata EMSA-e osigurat će se pristupnik koji će upozoravati države članice da je na moru došlo do nezakonitog ispuštanja s broda. Zviždači (tj. fizičke osobe koje prijavljuju informacije o kršenjima nastalima u kontekstu aktivnosti povezanih s njihovim poslom) imat će poseban kanal za prijavljivanje mogućih prekršaja. U ovom se članku upućuje na zaštitu zviždača poveznicom na Direktivu (EU) 2019/1937 o utvrđivanju minimalnih normi za zaštitu osoba koje prijavljuju povrede prava Unije.

Članak 12.a – Evaluacija i preispitivanje (novo)

Ovo je novi članak. Ovom se odredbom predviđa da će Komisija izraditi evaluaciju provedbe Direktive pet godina nakon njezina prenošenja. Dodaje se i klauzula o preispitivanju, u kojoj se navodi da bi se sve buduće izmjene međunarodnih normi za sprečavanje onečišćenja s brodova koje su predmet kontrole Konvencije Marpol 73/78 trebale uzeti u obzir tijekom preispitivanja.

Članak 13. – Postupak odbora

Riječ je o novom standardnom članku za donošenje provedbenih akata.

Bivši članci 5.a i 5.b, od 8.a do 8.c, 11., 14. i 15. i Prilog izbrisani su.

Navedeni članci u načelu su izbrisani zbog implikacija Direktive (EU) 2023/xxxx o kaznenim djelima protiv okoliša te u slučajevima u kojima više nisu relevantni. Jedini Prilog Direktivi 2005/35/EZ izbrisan je zbog zastarjelosti.

Prilog I. (novo)

Riječ je o novom Prilogu u kojem se navode primjeri slučajeva u kojima bi trebalo pokrenuti provedbene aktivnosti zbog sumnje da je brod nezakonito ispustio onečišćujuće tvari. U takvim slučajevima država članica mora provesti inspekcijski pregled u luci kako bi provjerila i prikupila informacije o okolnostima nezakonitog ispuštanja, kao i dokaze. Ovaj Prilog sadržava okvirni popis primjera nepravilnosti i informacija koje bi mogle dovesti do obveze inspekcije, npr. popis rezultata prethodnih inspekcijskih pregleda države luke ili inspekcijskih pregleda koje su proveli policija, tijela za zaštitu okoliša ili druga tijela, inspekcijskih pregleda isporuke brodskog otpada u lučke uređaje za prihvrat isporuke ili informacija razmijenjenih ili primljenih putem integriranih pomorskih usluga. Ako se inspekcijskim pregledom otkrije da je došlo do nezakonitog ispuštanja, prema potrebi se mora pokrenuti odgovarajući postupak.

Prilog II. (novo)

Riječ je o novom Prilogu u kojem je naveden neiscrpan popis vrsta informacija o svakom incidentu s posljedicom onečišćenja i o provedbi Direktive u svakoj državi članici koje treba javno objaviti. Te će se informacije dostavljati u formatu prilagođenom korisnicima, na primjer u obliku karte na kojoj se korisnik može usredotočiti na zemljopisno područje interesa i vidjeti kako se postupa u slučaju incidenata s posljedicom onečišćenja u određenoj godini. Javno dostupne informacije dostavljale bi se na netehničkom jeziku kako bi javnost bila upućena u to kako države članice prate incidente s posljedicom onečišćenja i kojim je brodovima izrečena novčana kazna.

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Direktive 2005/35/EZ o onečišćenju s brodova i uvođenju sankcija, uključujući i kaznene sankcije, za kažnjiva djela onečišćenja

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 100. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹⁷,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija¹⁸,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Cilj je pomorske politike Unije ostvariti visok stupanj sigurnosti i zaštite okoliša. To se može postići djelovanjem u skladu s međunarodnim konvencijama, pravilnicima i rezolucijama, a da se istodobno zadrži sloboda plovidbe, kako je predviđeno Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora.
- (2) Međunarodna konvencija o sprečavanju onečišćenja mora s brodova („Konvencija Marpol 73/78”) predviđa opće zabrane ispuštanja s brodova u more, ali ujedno uređuje uvjete u skladu s kojima se određene vrste otpada mogu ispuštati u morski okoliš.
- (3) Od donošenja Direktive 2005/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹⁹ Konvencija Marpol 73/78 i njezini prilozi znatno su izmijenjeni, a izmjenama su uvedene strože norme i zabrane ispuštanja tvari s brodova u more. Trebalo bi uzeti u obzir te promjene i pouke, kao i iskustvo stečeno u provedbi Direktive 2005/35/EZ.
- (4) Direktivom (EU) 2019/883 Europskog parlamenta i Vijeća²⁰ osigurava se isporuka otpada u luke Unije u kojima se otpad prikuplja u odgovarajućim lučkim uređajima za prihvrat. Provedba Direktive 2019/883/EZ, zajedno s Direktivom 2005/35/EZ, jedan je od ključnih instrumenata za sprečavanje onečišćenja mora s brodova. Kako bi se osigurao djelotvoran, integriran i dosljedan sustav provedbe u odnosu na odredbe Direktive (EU) 2019/883 o lučkim

¹⁷ SL C 77, 31.3.2009., str. 69.

¹⁸ SL C 202, 7.6.2016., str. 177.

¹⁹ Direktiva 2005/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o onečišćenju mora s brodova i uvođenju sankcija za kršenja (SL L 255, 30.9.2005., str. 11.).

²⁰ Direktiva (EU) 2019/883 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o lučkim uređajima za prihvrat isporuke broskog otpada, izmjeni Direktive 2010/65/EU i stavljanju izvan snage Direktive 2000/59/EZ (SL L 151, 7.6.2019., str. 116.).

uređajima za prihvata isporuke brodskog otpada, Direktivu 2005/35/EZ trebalo bi izmijeniti kako bi se njezino područje primjene proširilo na priloge od IV. do VI. Konvenciji Marpol 73/78 radi odvrata brodova od nezakonitog ispuštanja onečišćujućih tvari u more umjesto da ih isporučuju u lučke uređaje za prihvata u skladu s odredbama Direktive (EU) 2019/883.

- (5) Područje primjene Priloga III. Konvenciji Marpol 73/78 nije obuhvaćeno Direktivom (EU) 2019/883 jer se pakirana roba ne svrstava u otpad, pa se obično ne isporučuje u lučke uređaje za prihvata. Međutim, i dalje može doći do toga da se štetne tvari koje se prenose u pakiranom obliku nezakonito izbacuju u more. S obzirom na navedeno, područje primjene Direktive 2005/35/EZ trebalo bi proširiti na Prilog III. Konvenciji Marpol 73/78. U skladu s tim, izbacivanje štetnih tvari trebalo bi biti zabranjeno Direktivom 2005/35/EZ, osim ako nadležna tijela utvrde da je bilo potrebno radi sigurnosti broda ili spašavanja života na moru.
- (6) Konvencija Marpol 73/78 uključuje emisije iz brodova u definiciju ispuštanja iz njezina članka 2. Prilog VI. Marpolu 73/78 bavi se sprečavanjem onečišćenja zraka s brodova. Prilogom VI. i odgovarajućim smjernicama IMO-a o sustavima za pročišćavanje ispušnih plinova (Rezolucija MEPC.340 (77)) brodovima se omogućuje upotreba tih sustava kao alternativne metode usklađivanja za smanjenje emisija sumporovih oksida (SO_x). Prilogom VI. reguliraju se ostaci i ispuštena voda iz sustava za pročišćavanje ispušnih plinova zabranom njihova ispuštanja u more i zahtijevanjem da se isporučuju u odgovarajuće lučke uređaje za prihvata (u slučaju ostataka iz sustava za pročišćavanje ispušnih plinova iz praonika zatvorenog tipa) ili reguliranjem uvjeta za njihovo ispuštanje (u slučaju ispuštene vode iz praonika otvorenog tipa). Direktivom (EU) 2016/802 Europskog parlamenta i Vijeća²¹ međunarodne norme koje se odnose na sumporove okside (SO_x) prenose se u pravo Unije, a Direktivom (EU) 2019/883 osigurava se isporuka ostataka iz sustava za pročišćavanje ispušnih plinova u lučke uređaje za prihvata. S obzirom na to da ostaci i ispuštena voda iz sustava za pročišćavanje ispušnih plinova mogu uzrokovati onečišćenje morskog okoliša, u slučaju nezakonitog ispuštanja trebale bi se primjenjivati sankcije predviđene Direktivom 2005/35/EZ. Zbog toga bi područje primjene Direktive 2005/35/EZ trebalo proširiti na ostatke i ispuštenu vodu iz sustava za pročišćavanje ispušnih plinova, uzimajući u obzir smjernice IMO-a i ne dovodeći u pitanje odredbe Direktive (EU) 2016/802, kojom se utvrđuju strože norme i sankcije za ispuštanje.
- (7) Direktivom (EU) 2023/xxxx²² osiguravaju se zajedničke definicije kaznenih djela protiv okoliša i dostupnost odvratajućih, djelotvornih i proporcionalnih kaznenih sankcija za teška kaznena djela protiv okoliša. Direktiva 2005/35/EZ izmijenjena je Direktivom 2009/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²³, kojom su uvedene kaznene sankcije za određena kršenja Direktive 2005/35/EZ, koje bi sada trebale biti obuhvaćene područjem primjene Direktive (EU) 2023/xxxx. U skladu s tim, odredbe Direktive 2005/35/EZ koje su dodane ili zamijenjene Direktivom 2009/123/EZ trebalo bi izbrisati iz Direktive 2005/35/EZ.
- (8) Administrativnim sankcijama uvedenima prenošenjem Direktive 2005/35/EZ ne bi se trebala dovoditi u pitanje Direktiva (EU) 2023/xxxx. Države članice trebale bi definirati područje primjene upravnog i kaznenog prava u pogledu prekršaja onečišćenja mora s brodova u skladu sa svojim nacionalnim pravom. Pri primjeni nacionalnog prava u koje se prenosi Direktiva 2005/35/EZ države članice trebale bi osigurati da se izricanjem kaznenih i administrativnih

²¹ Direktiva (EU) 2016/802 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o smanjenju sadržaja sumpora u određenim tekućim gorivima (kodifikacija) (SL L 132, 21.5.2016., str. 58.).

²² SL L xxxx.

²³ Direktiva 2009/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o izmjeni Direktive 2005/35/EZ o onečišćenju mora s brodova i uvođenju sankcija za kršenja (SL L 280, 27.10.2009., str. 52.).

sankcija poštuju načela Povelje Europske unije o temeljnim pravima, uključujući zabranu *ne bis in idem*.

- (9) Sankcije predviđene Direktivom 2005/35/EZ trebalo bi pojačati osiguravanjem dosljedne primjene administrativnih sankcija u cijeloj Uniji. Kako bi se povećao odvraćajući učinak sankcija koje se uvode za prekršaje onečišćenja s brodova, one bi trebale biti barem u obliku novčanih kazni poduzeću broda, osim ako poduzeće može dokazati da su zapovjednik broda ili član ili članovi posade, ne postupajući pod odgovornošću zapovjednika, bili odgovorni za ispuštanje. U tom kontekstu brodsko poduzeće znači vlasnik broda ili bilo koja druga organizacija ili osoba, kao što je upravitelj ili zakupnik praznog broda, koja je od vlasnika preuzela odgovornost za upravljanje brodom u skladu s Međunarodnim pravilnikom o sigurnom upravljanju brodovima i sprečavanju onečišćenja („ISM pravilnik”)²⁴, koji je proveden u pravu Unije na temelju Uredbe (EZ) br. 336/2006 Europskog parlamenta i Vijeća²⁵. U Direktivi 2005/35/EZ trebalo bi uzeti u obzir da bi registrirani vlasnik mogao delegirati upravljanje brodom drugom subjektu, koji bi u tom slučaju prije svega trebao biti odgovoran za neprovedbu svojih obveza na temelju ISM pravilnika kako bi se izbjegla šteta za okoliš ili kako bi se radni procesi na brodu dodjeljivali kvalificiranom osoblju.
- (10) Nacionalna upravna i pravosudna tijela trebala bi uzeti u obzir sve relevantne okolnosti pri određivanju razine sankcija koje će se izreći onečišćivaču. Uzimajući u obzir raznolikost onečišćujućih tvari obuhvaćenih Direktivom 2005/35/EZ i važnost dosljedne primjene sankcija u cijeloj Uniji s obzirom na prekograničnu prirodu reguliranog ponašanja, trebalo bi poticati daljnje usklađivanje i učinkovitost razina sankcija utvrđivanjem konkretnih kriterija za primjenu sankcija za ispuštanja različitih onečišćujućih tvari. Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za primjenu sankcija, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća²⁶. Za donošenje takvih provedbenih akata trebalo bi primjenjivati postupak ispitivanja.
- (11) Ako država članica sumnja da je brod koji je dobrovoljno u njezinoj luci ili odobalnom terminalu počinio nezakonito ispuštanje, trebalo bi provesti odgovarajući inspekcijski pregled radi utvrđivanja okolnosti. Kako bi se državama članicama pomoglo u ispunjavanju njihovih obveza na temelju Direktive 2005/35/EZ u pogledu inspekcijskih pregleda takvih brodova, u Prilogu I. Direktivi 2005/35/EZ navodi se okvirni popis nepravilnosti ili informacija koje bi nadležna tijela trebala uzeti u obzir pojedinačno za svaki slučaj pri utvrđivanju treba li brod smatrati sumnjivim.
- (12) Popratne mjere za suradnju i obveze izvješćivanja država članica dosad nisu bile dovoljne da omoguće da se u potpunosti analizira podliježu li onečišćivači djelotvornim, odvraćajućim i proporcionalnim sankcijama te jesu li Komisiji na raspolaganju odgovarajući podaci za praćenje provedbe Direktive 2005/35/EZ. Kako bi se osigurala djelotvorna i dosljedna provedba Direktive 2005/35/EZ, razmjenu informacija i iskustava trebalo bi olakšati pojačanom suradnjom, uz istodobno osiguravanje dostupnosti odgovarajućih podataka Komisiji kako bi se omogućilo pravilno praćenje provedbe Direktive 2005/35/EZ.

²⁴ Međunarodni pravilnik o sigurnom upravljanju brodovima i sprečavanju onečišćenja, koji je donijela Međunarodna pomorska organizacija Rezolucijom Skupštine A.741(18) od 4. studenoga 1993., kako je izmijenjen.

²⁵ Uredba (EZ) br. 336/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. veljače 2006. o provedbi Međunarodnog pravilnika o upravljanju sigurnošću unutar Zajednice i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 3051/95 (Tekst značajan za EGP) (SL L 64, 4.3.2006., str. 1.).

²⁶ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (13) Postojeći sustav za satelitsko praćenje „CleanSeaNet”, u okviru kojeg se tijela država članica obavješćuju o mogućim nezakonitim ispuštanjima, trebalo bi poboljšati kako bi se uključile informacije o dodatnim onečišćujućim tvarima u području primjene Direktive 2005/35/EZ. Informacije koje se odnose na moguća ili stvarna ispuštanja o kojima države članice izvješćuju u skladu s Direktivom 2005/35/EZ i na druge baze podataka Unije o pomorskoj sigurnosti, kao što su sustav Unije za razmjenu pomorskih informacija uspostavljen Direktivom 2002/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²⁷ („SafeSeaNet”) i baza podataka inspekcijskih pregleda uspostavljena Direktivom 2009/16/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²⁸ („THETIS”), trebale bi se integrirati i distribuirati nacionalnim tijelima uključenima u provedbeni lanac u elektroničkom formatu prilagođenom korisnicima kako bi se olakšao njihov pravodoban odgovor. Takve bi se informacije, kada se odnose na stvarno ili potencijalno ispuštanje ostatka iz sustava za pročišćavanje ispušnih plinova s broda, trebale automatski unositi u namjenski modul THETIS-a koji je uspostavljen Provedbenom odlukom Komisije 2015/253 („THETIS-EU”) kako bi se državama članicama pomoglo u provedbenim mjerama koje se poduzimaju u skladu s odredbama Direktive (EU) 2016/802. Kako bi se osiguralo da sve države članice djelotvorno prate provedbu Direktive, svaka država članica trebala bi tijekom prve tri godine od prenošenja ove Direktive osigurati stopu provjere upozorenja koja šalje CleanSeaNet od 10 % godišnje. Pristup tim informacijama trebalo bi odobriti tijelima drugih država članica koja za njih imaju interes u okviru uloge države luke sljedeće luke pristajanja, obalne države na koju utječe potencijalno ispuštanje ili države zastave broda kako bi se olakšala učinkovita i pravodobna prekogranična suradnja, smanjilo administrativno opterećenje provedbenih aktivnosti i u konačnici djelotvorno sankcioniralo počinitelje za kršenje Direktive 2005/35/EZ.
- (14) Podskupina za otpad s brodova, koja je uspostavljena u okviru Europskog foruma za održivu plovību i koja je okupila široku lepezu stručnjaka iz područja onečišćenja s brodova i gospodarenja brodskim otpadom, prestala je s radom u prosincu 2017. s obzirom na početak međuinstitucijskih pregovora o Direktivi (EU) 2019/883. S obzirom na to da je ta privremena podskupina Komisiji dostavila vrijedne smjernice i prenijela stručno znanje, trebalo bi osnovati sličnu stručnu skupinu s mandatom za razmjenu iskustava o primjeni ove Direktive kako bi se državama članicama pomoglo u izgradnji kapaciteta za otkrivanje i provjeravanje incidenata s posljedicom onečišćenja i osigurala djelotvorna provedba Direktive 2005/35/EZ.
- (15) Europska agencija za pomorsku sigurnost (EMSA), osnovana Uredbom (EU) xxxx/xxxx²⁹, trebala bi Komisiji pružiti potrebnu potporu kako bi se osigurala provedba ove Direktive.
- (16) Države članice trebale bi Komisiji dostavljati informacije potrebne za osiguravanje pravilnog praćenja provedbe Direktive 2005/35/EZ. Kako bi se ograničilo administrativno opterećenje i pomoglo Komisiji u analizi podataka koje dostavljaju države članice, države članice trebale bi dostavljati takve informacije putem namjenskog elektroničkog alata za izvješćivanje. U mjeri u kojoj se takve informacije odnose na sankcije izrečene fizičkim osobama ili koje uključuju fizičke osobe, one se anonimiziraju. Kako bi se osiguralo da su informacije koje se prijavljuju u skladu s Direktivom 2005/35/EZ usporedive po vrsti među državama članicama i da se prikupljaju na temelju usklađenog elektroničkog formata i postupka izvješćivanja, provedbene

²⁷ Direktiva 2002/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2002. o uspostavi sustava nadzora plovību i informacijskog sustava Zajednice i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/75/EEZ (SL L 208, 5.8.2002., str. 10.).

²⁸ Direktiva 2009/16/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o nadzoru države luke (preinaka) (SL L 131, 28.5.2009., str. 57.).

²⁹ SL L xxxx.

ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011.

- (17) U cilju pružanja pomoći državama članicama u razvoju kapaciteta potrebnih upravnim i pravosudnim tijelima za učinkovitu provedbu Direktive 2005/35/EZ, Komisija bi državama članicama trebala dostaviti smjernice i omogućiti osposobljavanje povezano s, među ostalim, najboljim metodama i praksom za otkrivanje, provjeru i prikupljanje dokaza, kao i smjernice o relevantnim regulatornim kretanjima u okviru Konvencije Marpol 73/78 i dostupnim tehnološkim dostignućima, uključujući nove digitalne alate, kako bi se olakšale djelotvorne, troškovno učinkovite i ciljane provedbene aktivnosti.
- (18) Radi boljeg informiranja javnosti o ispuštanju onečišćujućih tvari s brodova i poboljšanja zaštite okoliša, informacije država članica o primjeni Direktive 2005/35/EZ trebale bi biti javno dostupne u okviru pregleda na razini Unije i uključivati informacije navedene u Prilogu II. Direktivi 2005/35/EZ. Direktivom 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³⁰ nastoji se zajamčiti pravo pristupa informacijama o okolišu u državama članicama u skladu s Konvencijom o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (Aarhuška konvencija), koje je Unija ugovorna strana. Komisija bi trebala zaštititi povjerljivost informacija koje države članice primaju, ne dovodeći u pitanje odredbe Direktive 2003/4/EZ.
- (19) Direktivom (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća³¹ utvrđuju se minimalni standardi za prijavljivanje povreda prava Unije, uključujući Direktivu 2005/35/EZ, i za zaštitu osoba koje prijavljuju takve povrede. Države članice trebale bi posebno osigurati da se posadi koja izvješćuje o stvarnim ili mogućim nezakonitim ispuštanjima dodijeli zaštita u skladu s područjem primjene Direktive (EU) 2019/1937. Uz postojeće kanale za podnošenje prijava koji se osiguravaju na nacionalnoj razini, kako je uređeno Direktivom (EU) 2019/1937, Komisija bi trebala staviti na raspolaganje centralizirani internetski kanal za vanjsko prijavljivanje stvarnih ili potencijalnih nezakonitih ispuštanja i prenositi takva izvješća predmetnoj državi članici ili državama članicama, koje bi zatim trebale obraditi te prijave u skladu s Direktivom (EU) 2019/1937, među ostalim u pogledu potvrde primitka, odgovarajućih povratnih informacija i daljnjeg postupanja. Komisija bi trebala osigurati zaštitu povjerljivosti identiteta osoba koje podnose prijave, među ostalim, prema potrebi, ograničavanjem ostvarivanja određenih prava na zaštitu podataka prijavljenih osoba, kao što su pojedinci prijavljeni zbog sudjelovanja u potencijalnom nezakonitom ispuštanju, u skladu s člankom 25. stavkom 1. točkama (c) i (h) i člankom 25. stavkom 2. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća³², u mjeri i koliko je potrebno za sprječavanje i rješavanje pokušaja sprječavanja prijavljivanja ili kočenja, ometanja ili usporavanja daljnjeg postupanja, posebno istraga, ili pokušaja otkrivanja identiteta prijavitelja.

³⁰ Direktiva 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o javnom pristupu informacijama o okolišu i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/313/EEZ (SL L 41, 14.2.2003., str. 26.).

³¹ Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije (SL L 305, 26.11.2019., str. 17.).

³² Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

- (20) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EZ) 2018/1725 te je on dao mišljenje [xx. xx. 2023.]³³.
- (21) U IMO-u su u tijeku rasprave o novim pitanjima okoliša povezanim s međunarodnim pomorskim prometom, koji dovodi do onečišćenja vode i zraka. To uključuje onečišćivače voda koji stvaraju morski otpad, primjerice izgubljene spremnike i plastične pelete, kao i podvodnu buku te onečišćujuće tvari u zraku, primjerice crni ugljik. Te rasprave mogu dovesti do novih pravila u okviru Konvencije Marpol 73/78. Nadalje, u skladu s Direktivom 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³⁴ države članice dužne su postići dobro stanje morskog okoliša, što, među ostalim, uključuje pitanja morskog otpada i podvodne buke s brodova kao kvalitativne deskriptore. U skladu s tim, Direktivom (EU) 2023/xxxx³⁵ utvrđuju se granične vrijednosti za dušikov dioksid (NO₂) koji proizlazi iz emisija dušikovih oksida (NO_x). Aktivnosti pomorskog prometa doprinose višim razinama NO₂ u obalnim i lučkim područjima. U tom bi kontekstu u budućem preispitivanju Direktive 2005/35/EZ trebalo uzeti u obzir nove razvoje događaja, a Komisija bi prema potrebi trebala ispitati mogućnost izmjene područja primjene ove Direktive s obzirom na sve nove međunarodne norme u okviru Konvencije Marpol 73/78. U budućem preispitivanju trebalo bi procijeniti mogućnost izmjene područja primjene Direktive 2005/35/EZ, prema potrebi, kako bi se uključile emisije SO_x i NO_x, kako je uređeno u Prilogu VI. Konvenciji Marpol, na temelju iskustva stečenog u provedbi Direktive (EU) 2016/802 te na temelju razvoja i zrelosti praćenja i otkrivanja emisija SO_x i NO_x iz brodova kako bi se osigurao dosljedan, učinkovit i djelotvoran sustav provedbe, kao i izricanje odvrćajućih sankcija za to, u skladu s akcijskim planom za postizanje nulte stope onečišćenja, a posebno s njegovom vodećom inicijativom 5. „Zajedničko postizanje nulte stope onečišćenja”.
- (22) Budući da zbog prekogranične štete koju može izazvati nezakonito ispuštanje obuhvaćeno ovom Direktivom i zbog neodgovarajuće dostupnosti djelotvornih, odvrćajućih i proporcionalnih sankcija za takva ispuštanja u Uniji države članice ne mogu dostatno ostvariti ciljeve ove Direktive, nego ih se zbog razmjera i učinaka djelovanja može na bolji način ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti određenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (23) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela posebno priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, uključujući zaštitu osobnih podataka, pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje, pretpostavku nedužnosti i pravo na obranu, pravo izbjegavanja dvostrukog suđenja ili kažnjavanja za isto kazneno djelo te načelo zakonitosti i proporcionalnosti kaznenih djela i sankcija. Ovom se Direktivom nastoji osigurati potpuno poštovanje tih prava i načela i trebalo bi je provesti u skladu time.
- (24) Stoga bi Direktivu 2005/35/EZ trebalo izmijeniti,

³³ SL C xxxx.

³⁴ Direktiva 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša (Okvirna direktiva o pomorskoj strategiji) (Tekst značajan za EGP) (SL L 164, 25.6.2008., str. 19.).

³⁵ SL L xxxx.

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjene Direktive 2005/35/EZ

Direktiva 2005/35/EZ mijenja se kako slijedi:

(1) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća o provedbi međunarodnih normi u pogledu onečišćenja s brodova i uvođenju sankcija za prekršaje onečišćenja”;

(2) članak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 1.

Svrha

1. Svrha je ove Direktive ugraditi u pravo Unije međunarodne standarde za onečišćenja s brodova i osigurati da osobe odgovorne za ispuštanje onečišćujućih tvari podliježu odvraćajućim, djelotvornim i proporcionalnim sankcijama, što uključuje i kaznene sankcije radi veće pomorske sigurnosti i bolje zaštite morskog okoliša od onečišćenja s brodova.
 2. Ova Direktiva ne sprečava države članice da, u skladu s međunarodnim pravom, provode strože mjere predviđanjem administrativnih ili kaznenih sankcija u skladu sa svojim nacionalnim pravom.”;
- (3) članak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „Konvencija Marpol 73/78” znači Međunarodna konvencija o sprečavanju onečišćenja s brodova iz 1973. i njezin Protokol iz 1978., ažurirana verzija;
2. „onečišćujuće tvari” znači tvari koje podliježu pravilima iz Priloga I. (ulje), Priloga II. (opasne tekuće tvari u razlivenom stanju), Priloga III. (štetne tvari koje se prenose morem u pakiranom obliku), Priloga IV. (otpadna voda s brodova), Priloga V. (smeće s brodova) Konvenciji Marpol 73/78 i ostatak iz sustava za pročišćavanje ispušnih plinova;
3. „ostatak iz sustava za pročišćavanje ispušnih plinova” znači svaki materijal uklonjen iz vode za ispiranje ili vode koja otječe iz sustava za pročišćavanje ili ispuštene vode koja ne ispunjava kriterij ispuštanja ili drugi materijal uklonjen iz sustava za pročišćavanje ispušnih plinova i ispušten s broda kao rezultat metode usklađivanja za smanjenje emisija, kako je definirano u pravilu 4. Priloga VI. Konvenciji Marpol 73/78, koja se upotrebljava kao alternativa u smislu smanjenja emisija u odnosu na norme utvrđene u pravilu 14. Priloga VI. Konvenciji Marpol 73/78, uzimajući u obzir smjernice IMO-a;

- (a) „ispuštanje” znači svako ispuštanje s broda, bez obzira na to čime je uzrokovano, navedeno u članku 2. Konvencije Marpol 73/78;
4. „brod” znači morsko plovilo bilo koje vrste, neovisno o zastavi, koje je ovisno o svojem djelovanju vezano za morski okoliš, te obuhvaća hidrokrlne brodove, plovila na zračnom jastuku, ronilice i plutajuće objekte;
5. „pravna osoba” znači svaki pravni entitet koji posjeduje takav status prema primjenjivom nacionalnom pravu, osim samih država ili javnih tijela u izvršavanju državne vlasti ili javnih međunarodnih organizacija;
6. „poduzeće” znači brodovlasnik ili bilo koja druga organizacija ili osoba, na primjer upravitelj ili zakupnik praznog broda, koja je od brodovlasnika preuzela odgovornost za rad broda.”;

(4) članak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 4.

Kršenja

1. Države članice osiguravaju da se ispuštanja onečišćujućih tvari u bilo koja od područja navedenih u članku 3. stavku 1. smatraju kršenjima, osim:
- (a) ispuštanja onečišćujućih tvari koja podliježu odredbama iz Priloga I. Konvenciji Marpol 73/78 i koja ispunjavaju uvjete iz pravila 15., 34., 4.1. ili 4.3. iz Priloga I. Konvenciji Marpol 73/78;
 - (b) ispuštanja onečišćujućih tvari koja podliježu odredbama iz Priloga II. Konvenciji Marpol 73/78 i koja ispunjavaju uvjete utvrđene u pravilima iz 13., 3.1.1. ili 3.1.3. Priloga II. Konvenciji Marpol 73/78;
 - (c) ispuštanja onečišćujućih tvari koja podliježu odredbama iz Priloga III. Konvenciji Marpol 73/78 i koja ispunjavaju uvjete utvrđene u pravilu 8.1. iz Priloga III. Konvenciji Marpol 73/78;
 - (d) ispuštanja onečišćujućih tvari koja podliježu odredbama iz Priloga IV. Konvenciji Marpol 73/78 i koja ispunjavaju uvjete iz pravila 3., 11.1. i 11.3. iz Priloga IV. Konvenciji Marpol 73/78;
 - (e) ispuštanja onečišćujućih tvari koja podliježu odredbama iz Priloga V. Konvenciji Marpol 73/78 i koja ispunjavaju uvjete iz pravila 4.1., 4.2., 5., 6.1., 6.2. i 7. iz Priloga V. Konvenciji Marpol 73/78 i odjeljka 5.2. dijela II-A Međunarodnog kodeksa za brodove koji plove polarnim vodama (Polarni kodeks); i
 - (f) ispuštanja ostatka iz sustava za pročišćavanje ispušnih plinova koja ispunjavaju uvjete utvrđene u pravilima 14.1., 14.4., 14.6. i 3.1.1. iz Priloga VI. Konvenciji Marpol 73/78.
2. Svaka država članica poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da se svaka fizička ili pravna osoba koja je počinila kršenje u smislu stavka 1. za to pozove na odgovornost.”;

(5) članak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 5.

Izuzeća

1. Ispuštanje onečišćujućih tvari koje podliježe pravilima iz priloga I., II. i VI. Konvenciji Marpol 73/78 u područja utvrđena u članku 3. stavku 1. točkama (c), (d) i (e) ne smatra se kršenjem za poduzeće, zapovjednika ili posadu ako su ispunjena oba sljedeća uvjeta:
 - (a) ispuštanje je nastalo oštećenjem broda ili njegove opreme;
 - (b) nakon nastupa štete ili otkrića ispuštanja poduzete su sve razumne mjere opreza kako bi se ispuštanje spriječilo ili svelo na najmanju moguću razinu.
 2. Stavak 1. ne primjenjuje se ako su poduzeće, zapovjednik ili posada odgovorni za štetu djelovali s namjerom uzrokovanja štete ili nepažnjom ili znajući da će najvjerojatnije doći do štete.”;
- (6) članak 5.a briše se;
- (7) članak 5.b briše se;
- (8) u članku 6. dodaje se sljedeći stavak 3.:
- „3. Okvirni popis nepravilnosti ili informacija u smislu stavka 1. nalazi se u Prilogu I. ovoj Direktivi.”;
- (9) članak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 8.

Sankcije

1. Ne dovodeći u pitanje obveze država članica na temelju Direktive (EU) 2023/xxxx³⁶, države članice utvrđuju sustav administrativnih sankcija za kršenje nacionalnih odredaba kojima se provode članak 4. i članak 5. stavak 2. ove Direktive i osiguravaju njihovu primjenu. Predviđene administrativne sankcije moraju biti odvraćajuće, djelotvorne i proporcionalne.
 2. Države članice osiguravaju da sankcije uvedene prenošenjem ove Direktive uključuju novčane kazne koje se izriču poduzeću u trenutku kršenja, osim ako poduzeće može dokazati da su zapovjednik ili posada, ne postupajući pod odgovornošću zapovjednika plovila, bili odgovorni za prekršaj.
 3. U slučaju da se dokaže da su zapovjednik ili posada, ne postupajući pod odgovornošću zapovjednika, bili odgovorni za određeni prekršaj, države članice osiguravaju izricanje sankcija tim osobama u skladu s odredbama ove Direktive.”;
- (10) članak 8.a briše se.;
- (11) članak 8.b briše se;
- (12) članak 8.c briše se;
- (13) umeće se sljedeći članak 8.d:

³⁶

SL L xxxx.

Djelotvorna primjena sankcija

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela pri utvrđivanju i primjeni vrste i razine administrativne sankcije na fizičku ili pravnu osobu za koju su utvrdila da je odgovorna za kršenje u smislu članka 4. i članka 5. stavka 2. uzmu u obzir sve relevantne okolnosti kršenja, uključujući:
 - (a) prirodu, težinu i trajanje ispuštanja;
 - (b) stupanj krivnje odgovorne osobe;
 - (c) štetu koja je ispuštanjem prouzročena okolišu ili zdravlju ljudi;
 - (d) financijsku snagu odgovorne osobe, uzimajući u obzir, prema potrebi, godišnji promet odgovorne pravne osobe na svjetskoj razini;
 - (e) gospodarske koristi koje je odgovorna osoba ostvarila ili se očekuje da će ostvariti kršenjem;
 - (f) mjere koje je poduzela odgovorna osoba kako bi spriječila ispuštanje ili ublažila njegove učinke;
 - (g) razinu suradnje odgovorne osobe s nadležnim tijelom, uključujući svaku radnju čiji je cilj zaobići ili spriječiti odgovarajuću inspekciju ili drugu istragu koju provodi nadležno tijelo; i
 - (h) sva prethodna kršenja koja je izazvala odgovorna osoba.
 2. Kako bi se osigurala jedinstvena primjena ovog članka, Komisija može provedbenim aktima utvrditi detaljna pravila o kriterijima koje države članice moraju uzeti u obzir pri primjeni sankcija za svaku vrstu onečišćujuće tvari u skladu s ovom Direktivom. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 13.”;
- (14) članak 10. zamjenjuje se sljedećim:

Razmjena informacija i iskustava

1. Za potrebe ove Direktive države članice i Komisija surađuju u razmjeni informacija na temelju sustava Unije za razmjenu pomorskih informacija iz članka 22.a stavka 3. i Priloga III. Direktivi 2002/59/EZ³⁷ (SafeSeaNet) kako bi se postigli sljedeći ciljevi:
 - (a) poboljšanje informacija potrebnih za djelotvornu provedbu ove Direktive, posebno kako je predviđeno u okviru europskog sustava za satelitsko praćenje onečišćenja uspostavljenog ovom Direktivom (CleanSeaNet), u cilju razvoja pouzdanih metoda praćenja onečišćujućih tvari u moru;
 - (b) razvoj i provedba odgovarajućih sustava kontrole i praćenja, integrirajući informacije iz točke (a) s informacijama dostupnima u sustavu SafeSeaNet i drugim informacijskim bazama podataka i alatima Unije, uključujući širenje

³⁷ Direktiva 2002/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2002. o uspostavi sustava nadzora plovidbe i informacijskog sustava Zajednice i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/75/EEZ (SL L 208, 5.8.2002., str. 10.).

informacija o stvarnim ili mogućim ispuštanjima ostataka iz sustava za pročišćavanje ispušnih plinova u namjenski modul THETIS-a uspostavljen Provedbenom odlukom Komisije 2015/253³⁸ (THETIS-EU), kako bi se olakšala rana identifikacija i praćenje brodova koji ispuštaju onečišćujuće tvari, u cilju optimizacije provedbenih mjera koje poduzimaju nacionalna tijela;

- (c) optimalno iskorištavanje informacija koje se dostavljaju u skladu s točkama (a) i (b) i o kojima države članice izvješćuju u skladu s člankom 10.a, radi olakšavanja pristupa tim informacijama i njihove razmjene među nadležnim tijelima te s tijelima drugih država članica i Komisijom; i
 - (d) osiguravanje da u roku od tri godine od datuma prenošenja ove Direktive nadležna tijela svake godine provjeravaju najmanje 10 % upozorenja koja pošalje CleanSeaNet.
2. Komisija omogućuje organizaciju razmjene iskustava nacionalnih tijela država članica i stručnjaka, uključujući one iz privatnog sektora, civilnog društva i sindikata, o primjeni ove Direktive u cijeloj Uniji, u cilju uspostave zajedničke prakse i smjernica za provedbu ove Direktive.”;
- (15) umeću se sljedeći članci 10.a, 10.b, 10.c i 10.d:

„Članak 10.a

Izvješćivanje

1. Komisija uspostavlja elektronički alat za izvješćivanje za potrebe prikupljanja i razmjene informacija između država članica i Komisije o provedbi sustava izvršenja predviđenog ovom Direktivom.
2. Države članice osiguravaju da se sljedeće informacije o mjerama koje poduzimaju njihova nadležna tijela dostavljaju putem elektroničkog alata za izvješćivanje iz stavka 1.:
 - (a) informacije koje se odnose na daljnje postupanje nadležnih tijela u pogledu upozorenja koje je poslao CleanSeaNet čim se dovrši takvo postupanje ili razloge za nepostupanje po takvom upozorenju;
 - (b) informacije koje se odnose na inspekcijske preglede provedene u skladu s člankom 6., odmah po završetku pregleda;
 - (c) informacije koje se odnose na mjere provedene u skladu s člankom 7., odmah po završetku provedbe;
 - (d) informacije koje se odnose na sankcije izrečene u skladu s ovom Direktivom, bez nepotrebne odgode, a u svakom slučaju do 30. lipnja svake godine za sankcije izrečene tijekom prethodne kalendarske godine. U mjeri u kojoj se takve informacije odnose na sankcije koje uključuju osobne podatke, one se anonimiziraju.
3. Kako bi se osigurala jedinstvena primjena ovog članka, Komisija može provedbenim aktima utvrditi detaljna pravila o postupku za dostavljanje informacija iz stavka 2.,

³⁸

Provedbena odluka Komisije (EU) 2015/253 od 16. veljače 2015. o utvrđivanju pravila uzorkovanja i izvješćivanja u skladu s Direktivom Vijeća 1999/32/EZ za sadržaj sumpora u brodskim gorivima (SL L 41, 17.2.2015., str. 55.).

uključujući određivanje vrste informacija koje se dostavljaju, u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 13.

4. Države članice obavješćuju Komisiju o ovlaštenim tijelima koja će imati pristup alatu za izvješćivanje iz stavka 1.

Članak 10.b

Osposobljavanje

Komisija prema potrebi olakšava razvoj kapaciteta država članica osiguravanjem osposobljavanja za tijela odgovorna za otkrivanje, provjeru i provedbu prekršaja u okviru područja primjene ove Direktive.

Članak 10.c

Objava informacija

1. Na temelju informacija koje države članice dostavljaju u skladu s člankom 10.a Komisija objavljuje redovito ažurirani pregled provedbe i izvršenja ove Direktive na razini Unije. Pregled uključuje informacije navedene u Prilogu II. ovoj Direktivi.
2. Ne dovodeći u pitanje Direktivu 2003/4/EZ³⁹, Komisija poduzima odgovarajuće mjere za zaštitu povjerljivosti informacija dobivenih provedbom ove Direktive.

Članak 10.d

Zaštita osoba koje prijave moguća kršenja

1. Komisija razvija i održava povjerljiv internetski kanal za vanjsko prijavljivanje čija je svrha zaprimanje prijave u smislu Direktive (EU) 2019/1937⁴⁰ o mogućim povredama ove Direktive i prosljeđuje ih predmetnoj državi članici ili državama članicama.
2. Države članice osiguravaju da nacionalna nadležna tijela koja zaprime prijave o povredama ove Direktive, podnesene putem kanala iz stavka 1., dostavljaju povratne informacije i osiguravaju daljnje postupanje u vezi s tim prijavama u skladu s Direktivom (EU) 2019/1937.
3. Komisija može ograničiti primjenu članaka od 14. do 22., članaka 35. i 36. te članka 4. Uredbe (EU) 2018/1725⁴¹ za ispitanike koji su dio izvješća ili su navedeni u izvješću koje se podnosi putem kanala iz stavka 1. i koji nisu ispitanici koji podnose to izvješće. To se ograničenje može primjenjivati samo onoliko dugo koliko je potrebno da nadležna tijela države članice istraže prijave iz stavka 2.”;

³⁹ Direktiva 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o javnom pristupu informacijama o okolišu i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/313/EEZ (SL L 41, 14.2.2003., str. 26.).

⁴⁰ Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije (SL L 305, 26.11.2019., str. 17.).

⁴¹ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

- (16) članak 11. briše se;
- (17) članak 12. briše se;
- (18) umeće se sljedeći članak 12.a:

„Članak 12.a

Evaluacija i preispitivanje

- 1. Do [*Ured za publikacije: unijeti datum: pet godina od datuma prenošenja ove Direktive o izmjeni*] Komisija provodi evaluaciju ove Direktive. Evaluacija se temelji najmanje na sljedećem:
 - (a) iskustvu stečenome u provedbi ove Direktive; i
 - (b) informacijama koje su dostavile države članice u skladu s člankom 10.a i pregledu na razini Unije dostavljenom u skladu s člankom 10.c.
 - 2. Kao dio preispitivanja, Komisija procjenjuje mogućnost izmjene područja primjene ove Direktive, prema potrebi, s obzirom na, među ostalim, međunarodne norme za sprečavanje onečišćenja zraka s brodova koja podliježu pravilima iz Konvencije Marpol 73/78, posebno emisija sumporovih oksida i dušikovih oksida s brodova, kao i s obzirom na druge norme kojima se uređuju ispuštanja s brodova na koja se primjenjuju pravila iz Konvencije Marpol 73/78, kao što su crni ugljik, morski otpad, gubitak spremnika, gubitak plastičnih peleta i podvodna buka.”;
- (19) članak 13. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 13.

Postupak odbora

- 1. Komisiji pomaže Odbor za sigurnost na moru i sprečavanje onečišćenja s brodova (COSS), utemeljen člankom 3. Uredbe (EZ) br. 2099/2002 Europskog parlamenta i Vijeća⁴²; COSS je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011⁴³.
 - 2. Pri upućivanju na ovaj članak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011 i članak 5. Uredbe (EZ) br. 2099/2002.”;
- (20) članak 14. briše se;
 - (21) članak 15. briše se;
 - (22) Prilog se briše;
 - (23) tekst iz Priloga I. ovoj Direktivi dodaje se kao Prilog I.;
 - (24) tekst iz Priloga II. ovoj Direktivi dodaje se kao Prilog II.

⁴² Uredba (EZ) br. 2099/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. studenoga 2002. o osnivanju Odbora za sigurnost na moru i sprečavanje onečišćenja s brodova (COSS) i o izmjeni uredbi o pomorskoj sigurnosti i sprečavanju onečišćenja s brodova (SL L 324, 29.11.2002., str. 1.).

⁴³ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

Članak 2.

Prenošenje

1. Države članice donijet će i objaviti do *[Ured za publikacije: unijeti datum: godinu dana nakon dana stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni]* zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst odredaba nacionalnog prava koje donesu u području koje obuhvaća ova Direktiva, kao i tekst svih naknadnih izmjena koje utječu na te odredbe.

Članak 3.

Primjena Direktive 2009/123/EZ

U pogledu kršenja koja se smatraju kaznenim djelima u skladu s Direktivom 2005/35/EZ kako je izmijenjena Direktivom 2009/123/EZ⁴⁴ i odgovarajućih sankcija, države članice koje nisu obvezane Direktivom (EU) 2023/xxxx i dalje su obvezane Direktivom 2005/35/EZ kako je izmijenjena Direktivom 2009/123/EZ.

Članak 4.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 5.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik

⁴⁴

SL L xxxx

ZAKONODAVNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJ – „AGENCIJE”

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2005/35/EZ o onečišćenju mora s brodova i uvođenju sankcija, uključujući i kaznene sankcije, za prekršaje onečišćenja;

1.2. Predmetna područja politike

Mobilnost i promet – pomorska sigurnost

1.3. Prijedlog se odnosi na

☐ novo djelovanje

☐ novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja⁴⁵

☒ produženje postojećeg djelovanja

☐ spajanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći cilj

Opći je cilj izmjene Direktive 2005/35/EZ osigurati da osobe odgovorne za ispuštanje onečišćujućih tvari u more podliježu djelotvornim, proporcionalnim i odvraćajućim sankcijama radi veće pomorske sigurnosti i bolje zaštite morskog okoliša od onečišćenja s brodova. Revizijom se doprinosi cilju održivog razvoja br. 14 („Održivim gospodarenjem čuvati oceane, mora i morske resurse”) i cilju održivog razvoja br. 3 („Osigurati zdravlje svima i promicati dobrobit u svakoj životnoj dobi”), a njezinim odredbama o kaznenom progonu cilju održivog razvoja br. 16 („Mir, pravda i snažne institucije”).

1.4.2. Specifični ciljevi

Specifični su ciljevi revizije sljedeći:

uključiti međunarodne norme u pravo EU-a usklađivanjem Direktive s prilogima Međunarodnoj konvenciji o sprečavanju onečišćenja s brodova (Marpol) koji se odnose na ispuštanja u more,

podupirati države članice izgradnjom njihovih kapaciteta za pravodobno i usklađeno otkrivanje incidenata s posljedicom onečišćenja, provjeru, prikupljanje dokaza i djelotvorno kažnjavanje utvrđenih počinitelja,

osigurati da osobe (fizičke i pravne) odgovorne za nezakonito ispuštanje s brodova podliježu djelotvornim, proporcionalnim i odvraćajućim sankcijama,

osigurati pojednostavnjenje i učinkovito izvješćivanje o slučajevima onečišćenja s brodova i daljnjim aktivnostima.

⁴⁵

Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Očekuje se da će se ovim Prijedlogom poboljšati djelotvornost sankcija i dovesti do jednakih uvjeta tako što će se osigurati usklađene i proporcionalne sankcije i razine sankcija koje su dovoljno visoke da odvraćaju od nezakonitog ispuštanja.

Očekuje se da će ovaj Prijedlog dovesti do općeg poboljšanja djelotvornosti provjera tijela država članica, a time i do povećanja udjela utvrđenih počinitelja te pojednostavnjenja i poboljšanja izvješćivanja o provedbi Direktive.

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća.

Djelotvornost predložene direktive s obzirom na specifični cilj br. 1. utvrdit će se na temelju broja prekršaja i broja otkrivenih slučajeva onečišćenja uljem, štetnim tekućim tvarima, pakiranom robom, otpadnim vodama, smećem i ostacima iz ispiraća s brodova.

Djelotvornost predložene direktive s obzirom na specifični cilj br. 2. utvrdit će se na temelju broja provjera po državi članici (razina provjere), broja počinitelja utvrđenih u provjerama (utvrđeni onečišćivači), broja obavijesti zviždača te broja osposobljavanja i radionica EMSA-e.

Djelotvornost predložene direktive s obzirom na specifični cilj br. 3 utvrdit će se na temelju razina novčanih kazni i vrsta sankcija koje se izriču.

Djelotvornost predložene direktive s obzirom na specifični cilj br. 4 utvrdit će se na temelju broja ažuriranja alata za izvješćivanje po državi članici, broja ispuštanja s brodova zabilježenih u alatu za izvješćivanje po državi članici i broja pregleda/posjeta na javnim internetskim stranicama.

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

EMSA će morati uspostaviti dodatne usluge satelitskog praćenja za tijela država članica zbog proširenja područja primjene Direktive i nadograditi sustav CleanSeaNet radi boljeg praćenja i otkrivanja onečišćujućih tvari. Usto će morati osmisliti osposobljavanje i izraditi smjernice te ih redovito ažurirati. Razvit će i vanjski kanal za podnošenje prijave za zviždače, za podnošenje informacija o mogućim nezakonitim ispuštanjima i za poboljšanje integriranih pomorskih usluga. Od EMSA-e će se zahtijevati i da razvije i održava novi alat za izvješćivanje kako bi države članice izvješćivale o svakom slučaju onečišćenja s brodova, kao i da izradi internetske stranice za informiranje javnosti o onečišćenjima s brodova.

Ukupno će biti potrebno devet ekvivalenata punog radnog vremena kako bi se poduprlo pružanje dodatnih usluga satelitskog praćenja, a za potporu razvoju integriranih pomorskih usluga bit će potrebna dodatna tri ekvivalenta punog radnog vremena. Od toga će se u sljedećem VFO-u zahtijevati jedan ekvivalent punog radnog vremena.

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” je vrijednost koja proizlazi iz intervencije Unije*

i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.

Razlozi za djelovanje na europskoj razini (*ex ante*):

Različiti nacionalni pristupi mogu ometati učinkovitu suradnju među državama članicama i omogućiti počiniteljima kaznenih djela da izbjegnu sankcije. Zbog veće ranjivosti nekih regija i različitih kapaciteta država članica za provjeru i kazneni progon slučajeva onečišćenja s brodova potrebno je djelovanje EU-a, posebno uz popratne mjere potpore zajedničkim digitalnim alatima EMSA-e. S obzirom na međunarodnu prirodu pomorskog prometa postoji jasna potreba za prekograničnim okvirom kojim bi se osiguralo jednako postupanje prema brodarima bez obzira na to gdje se dogodio incident s posljedicom onečišćenja.

Očekivana dodana vrijednost Unije (*ex post*):

Djelovanjem EU-a osiguravaju se jednaki uvjeti i olakšavaju nacionalne provjere, kazneni progon i prekogranična provedba, što dovodi do sankcija s većim odvraćajućim učinkom. Osigurat će se i jasna dodana vrijednost u suzbijanju onečišćenja s brodova, koje obično ima transnacionalnu dimenziju, u usporedbi s onim što države članice mogu postići samostalnim djelovanjem. Dodatnim pojašnjenjem režima odgovornosti EU-a i poboljšanim satelitskim nadzorom koji obuhvaća više vrsta onečišćujućih tvari zahvaljujući proširenom području primjene Direktive u skladu s Konvencijom Marpol osigurava se učinkovitija i djelotvornija provedba obveza u državama članicama.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Alati EMSA-e pokazali su se učinkovitima i korisnima za države članice u kontekstu postizanja ciljeva Direktive. Pojačani satelitski nadzor doprinosi boljem otkrivanju nezakonitog ispuštanja, a neizravno i sprečavanju onečišćenja morskog okoliša s brodova. Međutim, na temelju evaluacije Direktive utvrđeno je da njezini ciljevi, iako primjereni, nisu u potpunosti ostvareni, i da je njezino područje primjene ograničeno.

Provedba sustava CleanSeaNet, alata za satelitski nadzor, bila je uspješna, no trebalo bi je dodatno razviti kako bi se obuhvatilo prošireno područje primjene Direktive.

Rezultati *ex post* evaluacije odražavaju se u procjeni učinka priloženoj ovoj inicijativi, kako je sažeto prikazano u tablici 2.

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Predložena revizija ključni je rezultat Komunikacije Komisije o strategiji za održivu i pametnu mobilnost, u kojoj se utvrđuje vizija EU-a za prometni sustav budućnosti. U strategiji je najavljeno da Komisija 2022. planira pokrenuti opsežnu reviziju postojećeg zakonodavstva, među ostalim onog koje se odnosi na onečišćenje s brodova (u okviru vodeće inicijative 2 – Stvaranje zračnih luka i luka s nultom stopom emisija). Time će se na lokalnoj razini poboljšati kvaliteta zraka te doprinijeti boljem zdravlju stanovnika u blizini.

Predloženom revizijom stvorit će se sinergije s drugim dijelovima regulatornog okvira EU-a, posebno s Direktivom (EU) 2019/883 o lučkim uređajima za prihvrat, Direktivom o zaštiti okoliša putem kaznenog prava, Direktivom 2009/21/EZ o ispunjavanju zahtjeva države zastave, Direktivom 2009/16/EZ o nadzoru države luke i Direktivom 2009/18/EZ o istrazi nesreća.

Prijedlog je u skladu s trenutačnim višegodišnjim financijskim okvirom, iako će zahtijevati reprogramiranje u okviru naslova 1. koji se odnosi na godišnji doprinos EMSA-i (nadoknada proračuna kompenzacijskim smanjenjem programirane potrošnje u okviru CEF-a – Promet (02 03 01)). Učinak ovog Prijedloga na proračun već je uključen u proračun Komisijina Prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Europskoj agenciji za pomorsku sigurnost i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1406/2002.

Učinak na proračun izvan trenutačnog VFO-a okvirni je pregled, ne dovodeći u pitanje budući sporazum o VFO-u.

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

Učinak ove inicijative na proračun odnosi se na dodatna sredstva potrebna za uspostavu dodatnih usluga satelitskog praćenja za tijela država članica nadogradnjom sustava CleanSeaNet, osiguravanjem osposobljavanja i usmjeravanja, razvojem i održavanjem novog alata za izvješćivanje, daljnjim razvojem integriranih pomorskih usluga, kao i novim internetskim stranicama za informiranje javnosti o onečišćenju s brodova te povezanim zadaćama prikupljanja podataka, praćenja i izvješćivanja u skladu s predloženom direktivom. Sve su to nove zadaće EMSA-e koje će postati trajne, dok se postojeće zadaće neće smanjivati ili djelomično ukidati.

Dodatne potrebe za ljudskim resursima ne mogu se zadovoljiti preraspodjelom, dok će se dodatne proračunske potrebe zadovoljiti nadoknadom s pomoću postojećih programa kojima upravlja Glavna uprava za mobilnost i promet u okviru trenutačnog višegodišnjeg financijskog okvira.

Povećanje odobrenih sredstava za EMSA-u nadoknadit će se kompenzacijskim smanjenjem programirane potrošnje u okviru CEF-a – Promet (02 03 01). Učinak ovog Prijedloga na proračun već je uključen u proračun Komisijina Prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Europskoj agenciji za pomorsku sigurnost i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1406/2002.

Učinak na proračun izvan trenutačnog VFO-a okvirni je pregled, ne dovodeći u pitanje budući sporazum o VFO-u.

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

☐ ograničeno trajanje

- ☐ Prijedlog/inicijativa na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- ☐ Financijski učinak od GGGG do GGGG

☒ neograničeno trajanje

- provedba s početnim razdobljem od 2025.
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna⁴⁶

☐ Izravno upravljanje koje provodi Komisija putem

- ☐ izvršnih agencija

☐ Podijeljeno upravljanje s državama članicama

☒ Neizravno upravljanje povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

- ☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- ☐ EIB-u i Europskom investicijskom fondu
- ☒ tijelima iz članaka 70. i 71.
- ☐ tijelima javnog prava
- ☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća financijska jamstva
- ☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća financijska jamstva
- ☐ osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

Napomene

Predloženom direktivom općenito će upravljati službe Komisije uz pomoć Europske agencije za pomorsku sigurnost prema potrebi.

Države članice morat će prenijeti odredbe Direktive do odgovarajućeg roka.

⁴⁶

Informacije o načinima izvršenja proračuna i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Odrediti učestalost i uvjete.

Komisija i/ili EMSA provjerit će dostavljaju li države članice pravodobno i učinkovito povratne informacije o upozorenjima u okviru sustava CleanSeaNet te učitavaju li redovito informacije o prikupljanju dokaza i sankcijama u alat za izvješćivanje. Izradit će se i internetske stranice EU-a s ključnim pokazateljima o stopi provedbe, a ključne informacije koje nisu povjerljive redovito će se ažurirati podacima iz alata za izvješćivanje kako bi se javnost informirala o provedbi i incidentima s posljedicom onečišćenja.

EMSA će u ime Komisije ujedno obavljati posjete državama članicama radi provjere operacija na terenu. U odgovarajućim izvješćima o posjetima utvrdit će se svi nedostaci i područja u kojima su potrebna poboljšanja. EMSA će provesti i horizontalnu analizu te osigurati tehničku pomoć u okviru čega će se navesti kako funkcionira zakonodavstvo te utvrditi nedostaci i što se može učiniti za njihovo uklanjanje, o čemu će izvijestiti Komisiju i države članice.

Komisija će u stručnoj skupini izraditi provedbene akte i smjernice za tumačenje kako bi se osigurala usklađena provedba u državama članicama.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Komisija će općenito biti odgovorna za provedbu predložene direktive te za evaluaciju njezine učinkovitosti i predlaganje revizija prema potrebi. Komisiji će prema potrebi pri pružanju informatičkih usluga i razvoju informatičkih alata potrebnih za izvješćivanje, praćenje i provjeru odredaba predložene direktive, kao i u organizaciji osposobljavanja, pomagati EMSA. Države članice morat će prenijeti Direktivu u svoje nacionalno zakonodavstvo do roka navedenog u Direktivi. Od država članica zahtijevat će se i provedba, posebno primjenom administrativnih sankcija u slučajevima neusklađenosti. Aktivnosti osiguravanja provedbe mogu se obavljati u okviru postojećih inspekcijskih pregleda, posebno tijekom nadzora države luke.

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika*

Iako će Komisija biti općenito odgovorna za provedbu predložene direktive te za evaluaciju provedbe i usklađenosti, Europska agencija za pomorsku sigurnost bit će odgovorna za provedbu svojih operacija i svojeg okvira unutarnje kontrole. Morat će razviti informatičke alate i module te osigurati osposobljavanje za nadležna tijela država članica, a države članice bit će zadužene za provedbu.

EMSA je najprimjerenija za izvješćivanje i procjenu zadaća usklađenosti jer će to biti tehnički rad koji će zahtijevati bogato stručno znanje u području upravljanja podacima, kao i temeljito razumijevanje složenih tehničkih pitanja povezanih s nezakonitim ispuštanjem i onečišćenjem s brodova.

Države članice u najboljem su položaju za provedbu predložene direktive, posebno na usklađen način razmjenom informacija i iskustava te ispunjavanjem svojih odgovornosti kao stranaka Konvencije Marpol.

Glavna uprava za mobilnost i promet primijenit će potrebne kontrole u skladu sa strategijom nadzora koja je donesena 2017. o odnosima Glavne uprave s decentraliziranim agencijama i zajedničkim poduzećima. U okviru strategije, Glavna uprava za mobilnost i promet prati pokazatelje uspješnosti za izvršenje proračuna, preporuke revizije i administrativna pitanja. Agencija dostavlja izvješće svake dvije godine. Kontrole koje se provode nad nadzorom Agencije te povezanim financijskim i proračunskim upravljanjem u skladu su sa strategijom kontrole Glavne uprave za mobilnost i promet, koja je ažurirana 2022.

Dodatna sredstva stavljena na raspolaganje EMSA-i pratit će se putem EMSA-ina sustava unutarnje kontrole i upravljanja rizicima, koji je usklađen s relevantnim međunarodnim standardima i uključuje posebne kontrole kako bi se spriječio sukob interesa i kako bi se osigurala zaštita zviždača.

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

U skladu s predloženom direktivom, dodatna financijska sredstva osigurati će se EMSA-i, koja će razvijati informatičke alate i module te osigurati osposobljavanja nadležnim tijelima država članica.

EMSA ima punu odgovornost za izvršenje svojeg proračuna, dok je Glavna uprava za mobilnost i promet odgovorna za redovito plaćanje doprinosa koje utvrđuje proračunsko tijelo. Očekivana razina rizika od pogreške u trenutku plaćanja i zaključenja slična je onoj povezanoj s proračunskim subvencijama koje se dodjeljuju Agenciji.

Ne očekuje se da će dodatne zadaće koje proizlaze iz predložene revizije dovesti do posebnih dodatnih kontrola. Stoga se očekuje da će trošak kontrole za Glavnu upravu za mobilnost i promet (mjereno u odnosu na vrijednost sredstava kojima se upravlja) ostati stabilan.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevара i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Predloženom direktivom uređuje se sprečavanje onečišćenja te stoga nisu uključene posebne mjere za borbu protiv prijevara.

EMSA primjenjuje načela decentraliziranih agencija EU-a u borbi protiv prijevara, u skladu s pristupom Komisije. EMSA je u ožujku 2021. donijela ažuriranu strategiju za borbu protiv prijevara koja se temelji na metodologiji i smjernicama za strategiju borbe protiv prijevara koju je predstavio OLAF te na strategiji za borbu protiv prijevara Glavne uprave za mobilnost i promet. Strategija osigurava okvir za rješavanje pitanja u pogledu sprečavanja, otkrivanja i uvjeta za istrage o prijevarama na razini EMSA-e. EMSA kontinuirano prilagođava i poboljšava svoje politike i mjere za promicanje najviše razine integriteta osoblja EMSA-e, podupire učinkovito sprečavanje i otkrivanje rizika od prijevara te uspostavlja odgovarajuće postupke za prijavljivanje i rješavanje potencijalnih slučajeva prijevара i njihovih ishoda. Nadalje, EMSA je 2015. donijela politiku upravljanja sukobom interesa za Upravni odbor.

EMSA surađuje sa službama Komisije u predmetima povezanim sa sprečavanjem prijevara i nepravilnosti. Komisija će osigurati da se ta suradnja nastavi i ojača.

Predložena direktiva sadržava jasna i detaljna pravila o pravnoj provedbi kako bi se osiguralo da gospodarski subjekti ne zaobilaze obveze koje sadržava. Komisija će osigurati uspostavu odgovarajućih mjera za zaštitu financijskih interesa Unije učinkovitim provjerama i, ako se otkriju nepravilnosti, prijevара ili kršenje obveza, izvješćivanjem o njima.

Komisija će poduzeti i odgovarajuće mjere za zaštitu povjerljivosti informacija koje se dobiju na temelju provedbe ove Direktive i objavljuju.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	dif./nedif. ⁴⁷	zemalja EFTA-e ⁴⁸	zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata ⁴⁹	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
1	02 10 02	nedif.	DA	NE	NE	NE

- Zatražene nove proračunske linije

⁴⁷ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

⁴⁸ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁴⁹ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	dif./nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
	[XX YY YY YY]		DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

3.2. Procijenjeni učinak na rashode

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na rashode

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	1	Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija
---	----------	--

Europska agencija za pomorsku sigurnost (EMSA)			Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Godina 2028.– 2034.	UKUPNO
Naslov 1.:	Obveze	(1)	0,513	1,881	1,881	14,364	18,639
	Plaćanja	(2)	0,513	1,881	1,881	14,364	18,639
Naslov 2.:	Obveze	(1a)					
	Plaćanja	(2a)					
Naslov 3.:	Obveze	(3a)	6,450	7,050	7,250	46,650	67,400
	Plaćanja	(3b)	6,450	7,050	7,250	46,650	67,400
UKUPNA odobrena sredstva za EMSA-u	Obveze	=1 + 1a + 3a	6,963	8,931	9,131	61,014	86,039
	Plaćanja	= 2 + 2a + 3b	6,963	8,931	9,131	61,014	86,039

Učinak na proračun izvan trenutnog VFO-a okvirni je pregled, ne dovodeći u pitanje budući sporazum o VFO-u.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7.	„Administrativni rashodi”
---	-----------	---------------------------

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

		Godina N	Godina N + 1	Godina N + 2	Godina N + 3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.).			UKUPNO
GU: <.....>									
• Ljudski resursi									
• Ostali administrativni rashodi									
GLAVNA UPRAVA <....> UKUPNO	Odobrena sredstva								

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(Ukupne obveze = ukupna plaćanja)								
---	--------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

		Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Godina 2028.– 2034.	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–7. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	6,963	8,931	9,131	61,014	86,039
	Plaćanja	6,963	8,931	9,131	61,014	86,039

Učinak na proračun izvan trenutnog VFO-a okvirni je pregled, ne dovodeći u pitanje budući sporazum o VFO-u.

3.2.2. Procijenjeni utjecaj na odobrena sredstva ESMA-e

- ☒ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- ☐ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

Iznosi u milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Navesti ciljeve i rezultate			Godina N		Godina N + 1		Godina N + 2		Godina N + 3		Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.).						UKUPNO	
	REZULTATI																	
	↓	Vrsta ₅₀	Prosječni trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Ukupni broj
SPECIFIČNI CILJ br. 1 ⁵¹ ...																		
– Rezultat																		
– Rezultat																		
– Rezultat																		
Međuzbroj za specifični cilj br. 1																		
SPECIFIČNI CILJ br. 2...																		
– Rezultat																		
Međuzbroj za specifični cilj br. 2																		
UKUPNI TROŠAK																		

⁵⁰ Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

⁵¹ Kako je opisan u točki 1.4.2. „Specifični ciljevi...”

Ako je primjenjivo, iznosi odražavaju zbroj doprinosa Unije agenciji i ostalih prihoda agencije (doprinosi i naknade).

3.2.3. Procijenjeni utjecaj na EMSA-ine ljudske resurse

3.2.3.1. Sažetak

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

u milijunima EUR (do tri decimalna mjesta); ako je primjenjivo, iznosi odražavaju zbroj doprinosa Unije agenciji i ostalih prihoda agencije (pristojbe i naknade).

	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Godina 2028.– 2034.	UKUPNO
--	-----------------	-----------------	-----------------	---------------------------	--------

Privremeno osoblje (razredi AD)	0,428	1,539	1,539	11,97	15,476
Privremeno osoblje (razredi AST)	0,086	0,342	0,342	2,394	3,164
Ugovorno osoblje					
Upućeni nacionalni stručnjaci					

UKUPNO	0,514	1,881	1,881	14,364	18,64
---------------	--------------	--------------	--------------	---------------	--------------

Učinak na proračun izvan trenutnog VFO-a okvirni je pregled, ne dovodeći u pitanje budući sporazum o VFO-u, Potrebe u pogledu osoblja (EPRV):

	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Godina 2028.– 2034.	UKUPNO
--	-----------------	-----------------	-----------------	---------------------------	--------

Privremeno osoblje (razredi AD)	5	9	9	10	10
Privremeno osoblje (razredi AST)	1	2	2	2	2
Ugovorno osoblje					
Upućeni nacionalni stručnjaci					

UKUPNO	6	11	11	12	12
---------------	----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Učinak na proračun izvan trenutnog VFO-a okvirni je pregled, ne dovodeći u pitanje budući sporazum o VFO-u.

EMSA će započeti s pripremama za zapošljavanje čim se Prijedlog donese. Troškovi se procjenjuju na temelju pretpostavke da se šest ekvivalenata punog radnog vremena zapošljava od 1. srpnja 2025. Stoga je u prvoj godini potrebno samo 50 % troškova za ljudske resurse.

3.2.3.2. Procijenjene potrebe za ljudskim resursima za matičnu glavnu upravu

- ☒ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- ☐ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u cijelom iznosu (ili najviše do jednog decimalnog mjesta)

	Godina N	Godina N + 1	Godina N + 2	Godina N + 3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.).		
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)							
20 01 02 01 i 20 01 02 02 (sjedište i predstavništva Komisije)							
20 01 02 03 (delegacije)							
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)							
10 01 05 01 (izravno istraživanje)							
• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV)⁵²							
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice”)							
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)							
Proračunske linije (navesti) ⁵³	– u sjedištima ⁵⁴						
	– u delegacijama						
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)							

⁵² UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

⁵³ U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

⁵⁴ Uglavnom za fondove kohezijske politike EU-a, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo i akvakulturu (EFPR).

10 01 05 02 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)							
Druge proračunske linije (navesti)							
UKUPNO							

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	
Vanjsko osoblje	

Opis izračuna troškova za ekvivalente punog radnog vremena trebao bi biti uključen u Prilog V. odjeljak 3.

3.2.4. Usklađenost s trenutnim višegodišnjim financijskim okvirom

- ☒ Prijedlog/inicijativa je u skladu s trenutnim višegodišnjim financijskim okvirom.
- ☒ Prijedlog/inicijativa iziskuje reprogramiranje relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira.

Zadaće dodijeljene EMSA-i zahtijevat će reprogramiranje proračunske linije za godišnji doprinos Agenciji (02 10 02) u okviru trenutnog višegodišnjeg financijskog okvira. Povećanje odobrenih sredstava za EMSA-u nadoknadit će se kompenzacijskim smanjenjem programirane potrošnje u okviru CEF-a – Promet (02 03 01) u skladu s trenutnim višegodišnjim financijskim okvirom. Učinak na proračun izvan trenutnog VFO-a okvirni je pregled, ne dovodeći u pitanje budući sporazum o VFO-u.

- ☐ Za prijedlog/inicijativu potrebna je primjena instrumenta fleksibilnosti ili revizija višegodišnjeg financijskog okvira⁵⁵.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije te odgovarajuće iznose.

3.2.5. Doprinosi trećih strana

- Prijedlogom/inicijativom ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.
- Prijedlogom/inicijativom predviđa se sufinanciranje prema sljedećoj procjeni:

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

	Godina N	Godina N + 1	Godina N + 2	Godina N + 3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.).			Ukupno
Navedi tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

⁵⁵ Vidjeti članke 12. i 13. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

– ☒ Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.

– ☐ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:

☐ na vlastita sredstva

☐ na ostale prihode

navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda ☐

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Proračunska prihoda:	linija	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ⁵⁶						
			Godina N	Godina N + 1	Godina N + 2	Godina N + 3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.).		
Članak									

Za razne namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

--

Navesti metodu izračuna učinka na prihode.

⁵⁶ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.